

PLA COMARCAL DE POLÍTIQUES DE DONES DE LA TERRA ALTA

Període 2019 - 2022

**CONSELL
COMARCAL
DE LA
TERRA ALTA**

Octubre 2019

INDEX

1. PRESENTACIÓ.....	4
2. METODOLOGIA.....	6
3. MARC CONCEPTUAL.....	7
3.1. El concepte d'igualtat	7
3.2. Transversalitat de gènere	8
3.3. L'aplicació de la perspectiva de gènere	8
3.4. Acció positiva	8
3.5. L'apoderament de les dones	9
3.6. La participació social de les dones	9
4. MARC NORMATIU	9
4.1. Àmbit internacional	9
4.2. Àmbit estatal	12
4.3. Àmbit autonòmic de Catalunya	13
4.4. Àmbit municipal i/o supramunicipal	15
5. OBJECTIUS	16
5.1. Objectiu general	16
5.2. Objectius específics	17
6. LA COMARCA.....	18
6.1. Descripció general de la comarca	18
6.2. Demografia.....	20
6.2.1. Evolució de la població	20
6.2.2. Densitat de població	21
6.2.3. Estructura de la població: sexe i edat	22
6.2.4. Lloc de naixement i nacionalitat	24
6.3. Estructura socioeconòmica	25
6.3.1. Població ocupada i atur	25
6.3.2. Especialització funcional	26
6.3.3. Sectors productius	27
6.4. Infraestructures	36
6.5. Teixit associatiu	44
6.6. Organització social	45
6.7. Prevenció de la violència de gènere	46
7. DIAGNOSI	48
7.1. Anàlisi DAFO	48
7.1.1. Debilitats	48
7.1.2. Fortaleses	49
7.1.3. Amenaces	50
7.1.4. Oportunitats	51
7.2. Eixos. Línies d'actuació	52
Eix 1. Establir les Polítiques de dones com a eix transversal en les accions de govern	52

Eix 2. Sensibilització per a transformar estructures i models androcèntrics	59
Eix 3. Dinamització de les associacions de Dones de la comarca.....	63
Eix 4. Foment de l'emprenedoria femenina	69
Eix 5. Intervenció integrada contra la violència masclista	75
8. MECANISMES D'AVALUACIÓ	81
9. DIFUSIÓ DEL PLA	82
10. BIBLIOGRAFIA	86

1. PRESENTACIÓ

L'actualitat ens demostra clarament que com a societat encara ens queda molt recorregut per superar prejudicis i aconseguir tractar a totes les persones en igualtat i amb el mateix respecte.

No deixa de sorprendre l'antagonisme en que vivim: per un costat gaudim de qualitat de vida, tecnologia puntera i un sistema econòmic estructurat, amb una gran quantitat d'entitats sense ànim de lucre sensibilitzades en millorar la societat i amb una Administració Pública que lidera polítiques d'igualtat, i per l'altre ens trobem indefensos davant el gran nombre de casos que diàriament es fan públics respecte la violència de gènere, les desigualtats laborals entre sexes.

Les etapes històriques viscudes al nostre país fins ara són conseqüència directa que a dia d'avui encara no s'hagi superat el patriarcat on en moltes ocasions la dona adquireix un rol de submissió, infravaloració o desigualtat respecte l'home, i massa sovint és la pròpia dona qui o bé no s'adona de la situació, o bé l'assumeix amb resignació.

L'Administració pública, com no pot ser d'una altra manera, ha de liderar el canvi i aplicar qualsevol tipus de política que faciliti actuacions per aconseguir una societat justa a tots els nivells.

Respecte a la igualtat entre sexes, el Consell Comarcal de la Terra Alta ha elaborat el "Pla de Polítiques de Dones del Consell Comarcal de la Terra Alta", amb la finalitat de diagnosticar la situació actual de la dona a la nostra comarca i proposar i impulsar mesures per fer efectiva aquesta igualtat.

El Pla de Polítiques de Dones, detalla com treballar les situacions de desigualtat detectades i per fer-ho proposa un treball transversal amb les diferents àrees implicades del propi Consell Comarcal, com també amb el suport de l'Institut Català de la Dona, i el SIE si és necessari. A través d'aquest treball cal arribar a reduir la desigualtat fins a fer-la desaparèixer.

Volem una societat justa, volem una comarca compromesa amb la igualtat i completament conscienciada en eliminar tots els mandres que s'arrossegueu del patriarcat.

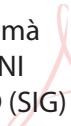
Des del Consell Comarcal de la Terra Alta animem a tots els ajuntaments de la comarca a sumar-se a aquesta voluntat comuna d'avançar com a societat.

Si treballem plegats, d'una vegada per totes aconseguirem eliminar la violència de gènere i tots els dèficits que ens impedeixen considerar a totes les persones per un igual.

La clau de l'èxit és que tothom en siguem participants i treballem amb un ferm compromís per fer efectiva la igualtat.

Fem-ho possible!

Neus Sanromà
Samper - DNI
47627144D (SIG)

Firmado digitalmente por
Neus Sanromà Samper -
DNI 47627144D (SIG)
Fecha: 2019.10.28
18:25:10 +01'00'

Neus Sanromà Samper
Presidenta

2. METODOLOGIA

El II Pla de Polítiques de Dones de la Terra Alta s'ha realitzat combinant dades quantitatives i qualitatives existents, extreptes de documents d'anàlisi estadística que es detalla en l'apartat bibliogràfic d'aquest Pla, especialment el Pla estratègic de polítiques d'igualtat de gènere del govern de la Generalitat de Catalunya (2019-2022).

D'altra banda, s'han analitzat accions portades a terme des de la vigència del primer pla en els àmbits de:

- Fomentar l'accés de les dones a l'ocupació/autocupació. (Formació en TIC, empoderament de la dona per l'autocupació, català....).
- Realitzar accions de conciliació de la vida familiar i laboral. (Adaptació dels horaris per compatibilitzar l'assistència a les accions programades).
- La salut física, mental i autoestima. (Tallers i sessions informatives d'autoestima, benestar emocional, relacions de parella, dol, grups de teràpia...).
- Promoure i donar suport l'associacionisme entre les dones. (Assessorament i suport a la constitució de tres associacions de dones i una altra promoguda majoritàriament per dones, sessions informatives i suport per la tramitació d'ajuts, jornades informatives sobre les obligacions fiscals de les entitats, organització conjunta d'activitats...)
- Sensibilització per la igualtat entre els homes i les dones i la lluita contra la violència masclista. (Commemoració 8 març, 25 de novembre, taules de debat per a fomentar la igualtat, sessions de llenguatge no sexista, sessions informatives de prevenció contra violència masclista.....)

El principal indicador d'avaluació de les accions ha estat la gran participació de dones, en menor mesura d'homes a les accions realitzades. Anualment es realitza una reunió amb les associacions de dones per portar a terme una valoració més exhaustiva de resultats assolits, necessitats de millora i accions de futur.

El SIAD i els tècnics/ques de l'Àrea de Desenvolupament Econòmic i Laboral del Consell Comarcal, han estat els encarregats de la redacció tant del primer com el segon Pla, igualment totes les actuacions executades per l'ens des de la seva vigència han seguit els seus objectius i recomanacions. S'ha comptat per aquesta fita amb la col·laboració de les associacions existents a la comarca, especialment les associacions de dones. Igualment s'ha comptat amb els ajuntaments de la Comarca, cinc dels dotze

estant adherits al Pla de polítiques de Dones Comarcal: Caseres, Corbera d'Ebre, El Pinell de Bari, La Pobla de Massaluca i Vilalba dels Arcs.

El Pla s'ha realitzat des de la perspectiva de gènere i analitzant problemàtiques i mancances de les dones de la Terra Alta, detectades mitjançant dades numèriques i reunions celebrades amb dones i representants dels diferents ajuntaments.

Igualment s'han analitzant accions desenvolupades per les diferents Àrees de Treball del Consell Comarcal, especialment en l'àrea de serveis socials (sessions informatives a dones immigrades, cursos per a gent gran...) i l'àrea de joventut (accions de prevenció en favor de la igualtat i campanyes de sensibilització contra la violència masclista), tenint com a objectiu millorar el benestar i la qualitat de vida de les dones de la Comarca.

La Comissió d'Igualtat del Consell Comarcal, vetllarà pel compliment de les accions incloses en matèria d'igualtat, es comptarà igualment, amb les diferents àrees per l'aplicació de les diferents línies d'actuació i la col·laboració dels ajuntaments de la Terra Alta i les associacions de la comarca.

3. MARC CONCEPTUAL

Les polítiques de dones, en el context de les polítiques públiques, han anat configurant una sèrie de conceptes i principis orientadors que, evolucionant junt amb el procés de la igualtat entre dones i homes, ens ofereixen un marc de compressió i de principis rectoris-guia per al desenvolupament dels plans de treball.

És important fer constància d'algunes referències conceptuals que ens permetran abastar en la seva totalitat la finalitat última d'aquest Pla.

3.1. El concepte d'igualtat

Consisteix fonamentalment en atorgar el mateix valor a totes les persones, però sense que això suposi ignorar la diferència present entre homes i dones en la societat i també entre les pròpies dones i els propis homes entre si.

3.2. Transversalitat de gènere

Parteix de la idea primordial que, a l'hora de realitzar qualsevol planificació d'accions, qualsevol política o programa, inclòs en l'àmbit legislatiu, cal considerar prèviament l'efecte que tindrà aquesta acció tant per a dones com per a homes, i a tots nivells i en totes les àrees.

3.3. L'aplicació de la perspectiva de gènere

Permetrà detectar tant les necessitats pràctiques de les dones, com els seus interessos estratègics.

Les necessitats pràctiques de les dones fan referència als aspectes materials requerits per assolir una bona qualitat de vida, són les necessitats més immediates de les dones, i per tant, qualsevol acció que es dugui a terme en aquest àmbit servirà per millorar les seves condicions de vida, però sense canviar els rols socials ni les relacions de poder existents.

En canvi, les necessitats o interessos estratègics estan directament relacionats amb la situació de subordinació per raó de gènere, amb aconseguir una posició d'igualtat real en l'àmbit polític, social i laboral. Per tant, les accions (formatives, de conscienciació social, d'accés equitatiu als llocs de representació i de presa de decisió, etc) que es prenguin serviran per canviar estereotips i valors de manera que propiciïn canvis estructurals en la societat.

La fórmula més efectiva per cobrir ambdues tipologies de necessitats consisteix en treballar de forma conjunta en les dues, aplicant polítiques d'acció positiva i polítiques de perspectiva de gènere.

3.4. Acció positiva

Mesura destinada a assolir l'efectiva igualtat d'oportunitats entre dones i homes atorgant avantatges concrets i destinats a facilitar l'exercici d'activitats professionals o evitar compensar desavantatges en les seves carreres professionals. Es tracta, per tant, d'eliminar els obstacles que puguin impedir o dificultar el desenvolupament professional de les dones. Són accions destinades a eliminar estereotips de gènere i segregacions vertical i horitzontal i a conciliar la vida personal i professional.

3.5. L'apoderament de les dones

Amb una doble dimensió: una individual, com a procés mitjançant el qual les dones prenen consciència del seu poder per millorar la seva autonomia tant física com econòmica i cultural i conèixer millor les seves capacitats, i una altra, dimensió col·lectiva o social, ja que, a través de la creació i la dinamització de xarxes de dones i de treball cap a objectius comuns, es potencia el grau d'intervenció de les dones en tots els àmbits.

3.6. La participació social de les dones

Al costat del reconeixement i la valoració de les aportacions de les dones i la recuperació de les seves experiències, cal situar-les com a subjectes socials i polítics que han d'estar en el centre de les decisions, tant per atendre les necessitats com per aprofitar el seu coneixement i el saber.

4. MARC NORMATIU

La igualtat de dones i homes és un principi jurídic universal reconegut a diversos textos internacionals i europeus. Aquest principi constitueix un pilar bàsic de les societats democràtiques modernes, vertebrada el reconeixement de drets i llibertats de les dones en diferents àmbits de la vida i és una necessitat essencial en una societat moderna que vol erradicar el sistema patriarcal i sexista.

L'afirmació anterior no només ha de ser reconeguda legalment sinó que s'ha d'exercir d'una manera efectiva en tots els aspectes de la vida per tal que la igualtat legal també sigui real. Disposem d'un marc legal extens que es desplega en l'àmbit internacional, comunitari, estatal, autonòmic i local, que propugna el respecte al principi d'igualtat entre homes i dones i fomenta la implementació de les polítiques d'igualtat en tots els aspectes de la vida: polítics, econòmics, socials i culturals.

4.1. Àmbit internacional.

- Carta de les Nacions Unides (1945).

El paper de les Nacions Unides ha estat fonamental en el desenvolupament de les polítiques de gènere. A partir de l'aprovació de la Declaració Universal dels Drets

Humans, l'any 1948, per part de l'Assemblea General de les Nacions Unides, la comunitat internacional adquireix una nova consciència en relació a la situació mundial de les dones i adopta el compromís de portar a terme conferències mundials periòdiques per elaborar estratègies i plans d'acció.

- Declaració sobre l'eliminació de la discriminació contra la dona de les Nacions Unides (1967).

- Convenció sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació contra la dona (1979).

Ratificada per Espanya l'any 1984, és considerada la carta internacional dels drets humans de les dones, amb 30 articles que recullen aquests drets en diversos àmbits socials i estableixen les mesures a adoptar pels governs.

- La II i III conferència Mundial de la Dona (Copenhaguen, 1980 i Nairobi, 1985). Aquestes conferències han contribuït enormement a situar la igualtat de gènere en el centre de l'agenda política mundial i van permetre adoptar importants plans d'acció amb mesures en l'àmbit laboral i educatiu i promoure la creació d'oficines de la dona de caràcter estatal.

- Declaració i Plataforma d'Acció, adoptada pels governs en la IV conferència Mundial de la dona de (conferència de Beijing,1995) marcarà un punt d'inflexió en el desenvolupament de les polítiques d'igualtat, amb l'aprovació per unanimitat de la Plataforma d'Acció i la incorporació del mainstreaming de gènere o transversalitat de gènere com a mecanisme d'actuació.

- Protocol facultatiu de la Convenció sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació contra la dona, adoptada per l'Assemblea General de les Nacions Unides (1999).

- 2001 – Resolució de la Comissió de Drets Humans de Nacions Unides 2001/49 condemna tots els actes de violència masclista contra les dones.

- Resolució de l'Assemblea General de les Nacions Unides A/RES/64/139, de 18 de desembre de 2009, relativa a la intensificació dels esforços per eliminar totes les formes de violència contra la dona.

- 2015, el Consell econòmic i Social de les Nacions Unides ha demanat a la comissió de la Condició jurídica i social de la Dona avaluar l'aplicació de les polítiques en un sessió coneguda com Beijing 20.

A nivell europeu:

- Tractat de Roma, de 1975, que imposa l'obligació als Estat Membres de garantir l'aplicació del principi d'igualtat salarial per un mateix treball o un treball d'igual valor.
- Declaració d'Atenes, de 1992, en què, per primera vegada, es parla de la infrarepresentació de les dones en els càrrecs de decisió com a problema polític i de la “democràcia paritària”.
- Tractat d'Amsterdam, de 1997, el qual articula la igualtat entre homes i dones, l'antidiscriminació i les mesures d'acció positiva. El text normatiu comunitari situa la igualtat de gènere com a principal objectiu de la Unió Europea i reforça també la idea d'incorporar la perspectiva de gènere a totes les polítiques públiques, és a dir, d'aplicar el mainstreaming o transversalitat de gènere.
- Directiva 2002/73/CE, de 23 setembre, relativa a l'aplicació del principi d'igualtat de tracte entre homes i dones en tot allò que es refereix a l'accés al treball, a la formació i a promoció professionals i a les condicions treball.
- Tractat de Lisboa, de 2007, que va entrar en vigor el desembre de 2009, modernitza les Institucions Europees per adaptar-les als nous reptes; un dels seus eixos és la carta de drets fonamentals.
- El 21 de setembre de 2010, la Comissió va adoptar una “Estratègia per la igualtat entre homes i dones 2010-2015” que estableix les prioritats en matèria d'igualtat de gènere i l'objectiu d'acabar amb la violència de gènere, amb referència especial a la mutilació genital femenina.
- La “Carta de la Dona” (2010) que renova el compromís per a la igualtat entre els sexes i la consolidació de la perspectiva de gènere en totes les seves polítiques.
- El Pacte Europeu per la Igualtat de gènere (2011-2020), que té com a finalitat abordar els desafiaments en l'àmbit de la política d'igualtat entre dones i homes i garantir que s'integri la dimensió de gènere en tots els àmbits d'actuació, en particular en el context de l'Estratègia europea 2020.

4.2. Àmbit estatal.

- 1978 – A l'Estat espanyol, el tractament legislatiu que fa referència a la igualtat no arriba fins la Constitució Espanyola del 1978, que en el seu article 14 proclama que tots els espanyols som iguals davant la llei sense que pugui prevaldre discriminació per raó de naixement, raça, sexe, religió, opinió o qualsevol altra condició o circumstància personal o social.
- 1999 – Llei 39/99 de conciliació de la vida familiar i laboral de les persones treballadores.
- 2003 – Llei 27/2003, de 31 de juliol, reguladora de l'ordre de protecció de les víctimes de la violència domèstica.
- 2004 – Llei Orgànica 1/2004 de mesures de protecció integral contra la violència de gènere suposa una fita sense precedents en el nostre ordenament jurídic. Implica el reconeixement legal de la violència de gènere com un problema social de gran rellevància i fa palès el compromís dels poders públics a intervenir de forma coordinada per la salvaguarda dels drets de les dones víctimes de violència.
- 2005 – Llei 13/2005, de 1 de juliol, per la que es modifica el Codi Civil en matèria de dret a contraure matrimoni, que regula entre d'altres aspectes, el dret de persones del mateix sexe a contraure matrimoni.
- 2007 – Llei orgànica per la Igualtat Efectiva entre dones i homes, aquesta llei suposa un reconeixement explícit de les desigualtats existents a la nostra societat i, per tant, la necessitat d'implicar tots els poders públics per combatre les i promoure la igualtat real.
- 2010 – Llei orgànica 5/2010 de 22 de juny que modifica la Llei Orgànica 10/1995 de 23 de novembre del Codi Penal que modifica els arts 153 i 173 del Codi Penal entre d'altres, incrementant amb més rigor les penes per aquestes conductes.
- 2011, reforma del Codi Civil que permet el canvi de l'ordre dels cognoms i regula el procediment a seguir per a que el ciutadà pugui canviar-se els cognoms, l'ordre dels mateixos o el nom.
- 2015 – Llei 4/2015 regula el marc jurídic de protecció de les víctimes de delictes convertint-les en parts actives del procés (accés a les notificacions, a recórrer, a estar acompanyada d'una persona de confiança...).

- Llei Orgànica 1/2015 que modifica el Codi Penal que afecta a les violències masclistes, destacant la regulació del tipus del stalking y sexting (arts 172.ter i 197.7 respectivament del C.Penal).

4.3. Àmbit autonòmic de Catalunya.

- 1989 – Creació de l'Institut Català de la Dona llei 11/1989.
- 2006 – Llei Orgànica 6/2006, de 19 de juliol, de Reforma de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, que reconeix a la Generalitat de Catalunya, d'acord amb les competències conferides per la Constitució Espanyola, competència exclusiva en matèria de polítiques de gènere (art.153). L'àmbit competencial preveu: El nou Estatut regula els drets civils i socials de les dones i reconeix el respecte a la vida, la dignitat, la seguretat i la seva autonomia, així com el dret a participar en condicions d'igualtat d'oportunitats amb els homes en tots els àmbits públics i privats (art. 19). Pel que fa als principis d'actuació dels poder públics, l'article 41 de l'Estatut, estableix que aquests hauran de respectar el principi d'igualtat i hauran de:
 - Garantir el compliment en l'accés a l'ocupació, la formació, la promoció professional, les condicions del treball, incloent-hi la retribució, i en totes les altres situacions, així com garantir que les dones no siguin discriminades per raó d'embaràs o maternitat.
 - Garantir la incorporació per part dels poder públics de la transversalitat en totes les polítiques públiques per tal d'aconseguir la igualtat i la paritat de gènere.
 - Afrontar de manera integral totes les formes de violència contra les dones i els actes de caràcter sexista i discriminatori.
 - Fomentar el reconeixement del paper de les dones en tots el àmbits i promoure la participació dels grups i les associacions de dones en l'elaboració i avaluació d'aquestes polítiques.
 - Reconèixer el valor econòmic del treball de cura i atenció dins l'àmbit domèstic i familiar en el marc de les polítiques econòmiques i socials.
 - Vetllar perquè la lliure decisió de la dona sigui determinant en tots els casos que puguin afectar la seva dignitat, integritat i benestar físic i mental, particularment respecte del propi cos i de la seva salut reproductiva i sexual.
 - L'Estatut també incorpora la paritat en la composició i règim electoral del Parlament (article 56).

• 2008 – Llei 5/2008 del dret de les dones per a l'eradicació de la violència masclista, la qual introdueix importants novetats conceptuals i situa la lluita contra aquesta xacra social en l'agenda política prioritària. La Llei defineix la violència com aquella que s'exerceix contra les dones com a manifestació de la discriminació i de la situació de desigualtat en el marc d'un sistema de relacions de poder dels homes sobre les dones. A més, fa visibles gran part de les formes en què s'exerceix aquesta violència (física, psicològica, sexual i econòmica) i tots els àmbits en què es pot produir (en la parella, context familiar, laboral, social o comunitari).

Els principals objectius de la Llei són:

- Eradicar la violència masclista i remoure les estructures socials i els estereotips culturals que la perpetuen.
- Establir mesures integrals de prevenció, detecció i sensibilització amb la finalitat d'eradicar-la de la societat.
- Reconèixer els drets de les dones que la pateixen a l'atenció, l'assistència, la protecció, la recuperació i la reparació integral.

• 2015 – Llei 17/2015, de 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes; aquesta llei incorpora les modificacions legislatives i substancials per avançar cap a la igualtat efectiva i estableix mesures transversals en tots els ordres de la vida, amb la finalitat d'eradicar les discriminacions contra les dones. S'adequa al marc legislatiu comunitari i es marca uns objectius molt avançats en polítiques de gènere, com:

- Determina competències de l'Administració autonòmica i local en matèria de polítiques d'igualtat. Reconeix la feina de les associacions de dones i fixa els objectius a aconseguir amb aquesta llei.
- Refereix els mecanismes per a garantir el dret d'igualtat efectiva de dones i homes en l'Administració pública per mitjà de les polítiques de contractació pública, les subvencions, els ajuts, les beques, el nomenament paritari en els òrgans de presa de decisions i els plans d'igualtat per al personal al servei de les administracions públiques.
- Estableix les polítiques a seguir en àmbit educatiu basat en la coeducació, promoció professional, universitats, estableix mesures sobre el dret al treball en igualtat de condicions. Inclou mesures en matèria de seguretat i salut en el treball i accions de protecció davant de l'assetjament sexual i per raó de sexe. Incorpora l'obligació de fer plans d'igualtat en empreses de més de dos-cents treballadors.
- Incorpora la perspectiva de gènere en tots els àmbits.

4.4. Àmbit municipal i/o supramunicipal.

L'administració pública local es troba en una posició idònia per desenvolupar un paper actiu en el marc de les polítiques d'igualtat, atesa la proximitat de la mateixa, alhora de la prestació de serveis a la ciutadania. En el cas de la Terra Alta, aquesta idoneïtat és més gran pel nombre reduït d'habitants de cada un dels municipis i del total comarcal. Així ho reconeix la Carta Europea d'Autonomia Local i també la Carta Europea per la igualtat de dones i homes en la vida local. Els municipis amb una població inferior a 20.000 habitants poden delegar llurs competències a una mancomunitat de municipis o a altres ens locals.

Cal destacar:

- 1987 – Llei 6/1987, de 4 d'abril, sobre l'organització comarcal de Catalunya.
- 2007 – Llei 7/2007 de l'Estatut Bàsic de l'Empleat Públic; estableix que les administracions públiques estan obligades a respectar la igualtat de tracte i d'oportunitats en l'àmbit laboral i, amb aquesta finalitat, han d'adoptar mesures dirigides a evitar qualsevol tipus de discriminació laboral entre dones i homes.
- 2007 – Llei 12/2007 de Serveis Socials, com a element fonamental per a la garantia del dret als serveis socials de la xarxa pública basat entre d'altres en el principi d'igualtat; i com a base prèvia per a elaborar la Cartera de Serveis Socials i per a què el govern l'aprovi, es presenta el catàleg classificat de serveis i prestacions del Sistema Català de Serveis Socials, i dins d'ell el Servei d'Informació i Atenció a la Dona.
- 2015 – Llei 17/2015 de 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes on el seu article 6 indica que són funcions dels ens locals:
 - Estudiar i detectar les mancances i necessitats de les dones.
 - Sensibilitzar a la població sobre les causes de la violència masclista, impulsar campanyes de sensibilització i posar a disposició de la població els serveis d'atenció necessaris per a persones que pateixen les diverses manifestacions de la violència masclista.
 - Atendre i informar a les dones sobre programes i recursos per a facilitar l'exercici de llurs drets.
 - Integrar la transversalitat.
 - Establir les condicions de formació i capacitatció del personal a llur servei.

- Elaborar plans d'igualtat.
- Fomentar ocupació femenina.
- Fomentar presència en els òrgans de participació.
- Donar suport als grups de feministes i entitats en defensa de les dones.
- Adequar dades i estadístiques.

5. OBJECTIUS

5.1. Objectiu general.

L'objectiu general del Pla de polítiques de dones del Consell Comarcal de la Terra Alta, consisteix fonamentalment en l'aplicació de polítiques i desenvolupament d'accions per aconseguir la plena igualtat entre els homes i les dones de la comarca. Aquestes accions han de fomentar la transversalitat, la cooperació i la implicació de les diferents àrees del Consell Comarcal, dels 12 ajuntaments i de les associacions de la comarca.

La transversalització de la perspectiva de gènere és el principal eix d'acció instrumental que es projecta en totes les línies d'actuació d'aquest Pla i que s'estructuren, contemplant la transversalització de la perspectiva de gènere i el desplegament de la Llei 17/2015 i de la Llei 5/2008, amb repercussions per l'assoliment de la igualtat d'oportunitats de les dones i els homes de la Comarca de la Terra Alta.

Assenyalem com a objectius generals:

- Difondre el Pla Comarcal de Polítiques de dones entre tota la població de la Terra Alta.
- Fomentar la presència i la participació de les dones en els àmbits socials, culturals, econòmics i dels governs per tal de promoure la igualtat d'oportunitats entre homes i dones.
- Contribuir a corregir les desigualtats i discriminacions per raó de sexe.
- Sensibilitzar la població infantil i juvenil per eliminar estereotips culturals de gènere.
- Fomentar la participació de les dones d'altres orígens al món associatiu de la comarca.

- Donar suport a les associacions a implementar accions, adaptacions al canvi, creació, organització i gestió, així com, qualsevol necessitat detectada i contemplada dintre l'àmbit competencial de l'ens comarcal.
- Promoure iniciatives pel benestar i la qualitat de vida de les dones.
- Impulsar el treball en xarxa entre les associacions de dones.
- Proporcionar eines per a l'empoderament i lideratge femení.
- Foment de l'emprenedoria femenina.
- Intervenció integrada contra la violència masclista.

Per dur a terme aquest objectiu, el Consell Comarcal compta amb la coordinació del SIAD Comarcal, que a banda d'exercir les seves funcions pròpies es qui centralitza, coordina i manté en contacte tots els municipis de la Terra Alta en matèria d'igualtat i polítiques de dones.

L'aplicació d'aquest pla tindrà un caràcter transversal, implicant totes les àrees de treball del Consell Comarcal, ajuntaments i associacions de dones, amb una metodologia, formulant objectius per a cada línia d'actuació, identificant responsables entre els agents implicats i avaluació de resultats.

5.2. Objectius específics.

Els objectius específics que es plantegen en el Pla són:

- Establir les polítiques de dones com un eix transversal en l'acció de govern.
- Sensibilitzar per a transformar estructures i models androcèntrics.
- Dinamitzar les Associacions de dones de la comarca.
- Impulsar accions d'intercanvi d'experiències, bones pràctiques, entre les associacions de dones.
- Fomentar l'esperit emprenedor entre les dones. Orientar, assessorar i formar per a desenvolupar projectes d'autocupació amb possibilitat de creació de nous llocs de treball.
- Impulsar accions per a possibilitar la compatibilitat de l'ocupació de la dona amb la vida familiar.
- Informar i atendre les dones davant de qualsevol situació d'exclusió, de risc, o de situació de violència masclista.
- Realitzar accions de sensibilització contra la violència masclista.
- Detectar i donar suport a la implementació de mesures que millorin el benestar i la qualitat de vida de les dones.

Caldrà per tant:

En primer lloc, continuar treballant per erradicar la discriminació atès que encara es produeix amb moltes situacions encobertes o dissimulades en el marc de la vida quotidiana o dels hàbits adquirits.

En segon lloc, treballar per assolir la igualtat “real” no només formal o normativa, en tots els àmbits socials, siguin públics o privats, on la dona encara pot incrementar la seva participació i ha de fer sentir encara més la seva veu (en la política, el món associatiu, l'esport, l'oci, etc).

Darrera de l'objectiu “marc” està l'interès de promoure un canvi estructural que ens dugui a una societat més justa, on dones i homes gaudeixin d'una millor qualitat de vida i puguin desenvolupar lliurement les seves vides, sense impediments provocats per estereotips o concepcions obsoletes del que és l'ésser humà indiferentment del seu sexe.

6. LA COMARCA

6.1 Descripció general de la comarca

La Terra Alta és una comarca d'interior que es troba dintre de l'àmbit de les Terres de l'Ebre. Està situada al sud-oest de Catalunya, limita al nord-est amb la Ribera d'Ebre, al sud-est amb el Baix Ebre, i al nord-oest i al sud-oest amb les comarques aragoneses de Baix Aragó-Casp i Matarranya, respectivament.

La comarca té una extensió total de 743,4 km² i està formada per un total de 12 municipis: Arnes, Batea, Bot, Caseres, Corbera d'Ebre, la Fatarella, Gandesa, Horta de Sant Joan, el Pinell de Brai, la Pobla de Massaluca, Prat de Comte i Vilalba dels Arcs. Tots ells, segons dades del IDESCAT, l'any 2018 aplegaven un total de 11.483 habitants (5.650 dones i 5.833 homes), amb una baixa densitat de població de 15,4 hab./km².

Tradicionalment, i encara actualment, la comarca ha jugat un paper poc rellevant en el conjunt de Catalunya a nivell econòmic amb mancança d'infraestructures i serveis, entre d'altres, degut a la seva situació geogràfica. La seva llunyania dels principals eixos de comunicació del país i de la zona de la costa, l'han tingut al marge dels processos d'industrialització. L'agricultura a la comarca sempre hi ha tingut un paper clau, tot i

haver patit l'èxode rural característic de les comarques d'interior, que li ha suposat un fort descens i envelliment de la població.

Malgrat això, en els últims anys sembla que la comarca experimenta una terciarització de la seva economia, gràcies al comerç i serveis i en una part important, al turisme, que cada vegada és més present a la comarca i s'hi aposta més contundentment aprofitant els recursos endògens de la mateixa, i especialment potenciant el turisme de natura, històric, cultural, del vi i de l'oli.

Pel que fa al seu relleu es poden distingir dos grans àrees. La zona sud i est, està formada per el Massís dels Ports i les serres de Pàndols i Cavalls i configuren un relleu més abrupte en que destaca el cim "La Mola de la paridora" (1.195 metres); d'altra banda trobem la zona centre i nord de la comarca, que es coneguda com l'Altiplà de la Terra Alta i que es troba entre els 200 i 600 metres sobre el nivell del mar i que forma part de la Depressió de l'Ebre.

Pel que fa a la xarxa fluvial, els rius son poc importants i cabalosos, destacant el riu Algars i el Matarranya.

Mapa 1. Municipis de la Terra Alta

Font: elaborat a partir de bases del Departament de Territori i Sostenibilitat, 2018

6.2 Demografia.

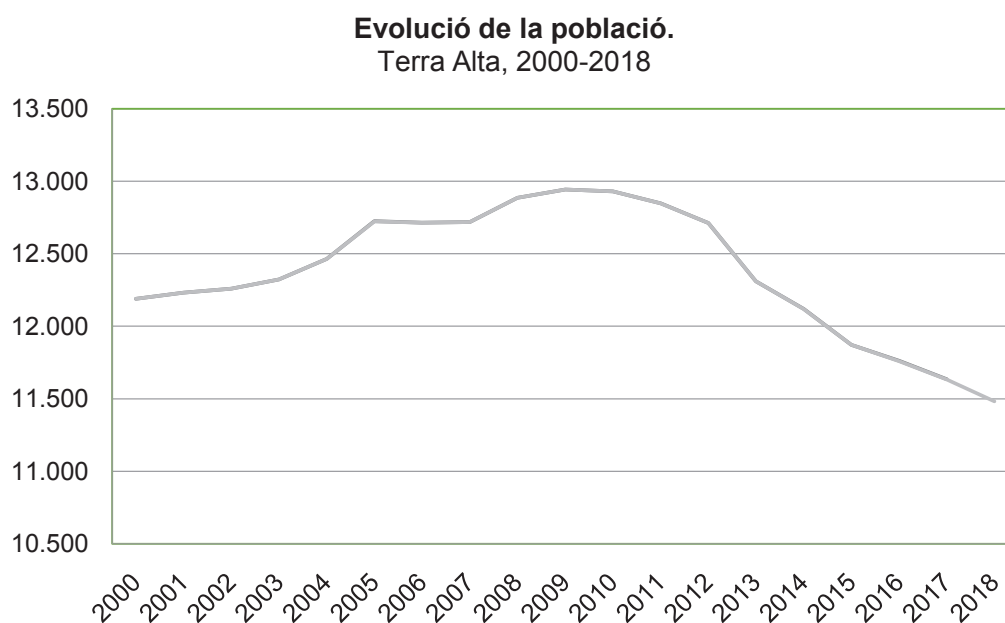
A continuació s'analitzen les diferents qüestions demogràfiques relacionades amb la comarca, per tal de veure la dinàmica poblacional de la Terra Alta.

6.2.1 Evolució de la població

Ja en ple segle XXI, i com es pot veure al Gràfic 1, la població de la comarca es situa entorn els 12.250 habitants, experimentant un notable creixement en els anys de més bonança econòmica, a partir de l'any 2004 fins l'any 2008 (12.885 habitants), en que el nombre d'immigrants era notable al conjunt de l'Estat.

A partir de l'any 2008, en que esclata la crisi econòmica, el nombre d'efectius de població a la comarca comença una nova davallada, fins arribar a la xifra d'11.483 habitants l'any 2018.

Gràfic 1. Evolució de la població. Terra Alta, 2000-2018

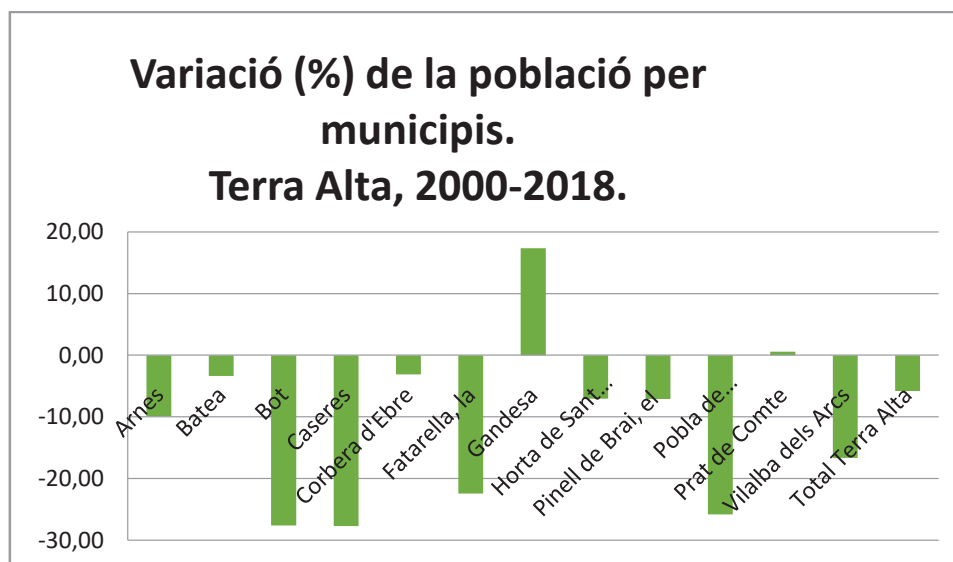

Font: elaboració pròpia a partir de dades del IDESCAT.

A nivell municipal, l'evolució de la població entre l'any 2000 i el 2018 segueix patrons diferents en cadascun d'ells. Observant la variació de la població per municipis per al període 2000-2018, es veu com en la majoria d'ells la variació és negativa essent els municipis que més població han perdut Caseres (-27,69%), Bot (-27,59%) i la Pobla de Massaluca (-25,79%).

Per altra banda els únics municipis que es veuen afavorits per una variació positiva dins del període són: el municipi més petit de la comarca, Prat de Comte (0,56%) i la capital comarcal, Gandesa (17,36%).

Gràfic 2. Variació de la població per municipis. Terra Alta, 2000-2018

Font: elaboració pròpia a partir de dades del IDESCAT.

6.2.2 Densitat de població

La densitat de població de la comarca de la Terra Alta és baixa: 15,5 hab./km².

La densitat de cada un dels dotze municipis de la comarca és baixa, ja que cap municipi supera els 3.500 habitants.

Únicament un municipi supera els 2.500 habitants, Gandesa (3.009 hab.) i el segon municipi més gran Batea (1.898 hab.), dos municipis estan entre els 1.000 i 1.500 habitants: Horta de Sant Joan (1.146 hab.), Corbera d'Ebre (1.023 hab.). Entre els 500 i 1.000 habitants hi ha quatre municipis: el Pinell de Brai (998), la Fatarella (965 hab.), Vilalba dels Arcs (635 hab.) i Bot (601 hab.). La resta, quatre municipis, estan per sota dels 500 habitants: Arnes (466 hab.), la Pobla de Massaluca (328 hab.), Caseres (235 hab.) i Prat de Comte (179 hab.).

Pel que fa a l'extensió dels termes municipals és molt variable, essent Batea i Horta de Sant Joan els termes més grans, 128,41 km² i 118,99 km² respectivament, i els més petits Prat de Comte i Bot, amb 26,43 km² i 34,94 km² respectivament.

Com es pot veure a la Taula 1, la densitat és variable en funció de la superfície del terme municipal i la població de cada municipi. La densitat més elevada la trobem a Gandesa (42,3 hab./km²), seguida de Corbera d'Ebre (19,3 hab./km²) i el Pinell de Brai (17,5 hab./km²). Les densitats més baixes les trobem als municipis de Caseres (5,5 hab./km²), Prat de Comte (6,8 hab./km²) i la Pobla de Massaluca (7,6 hab./km²).

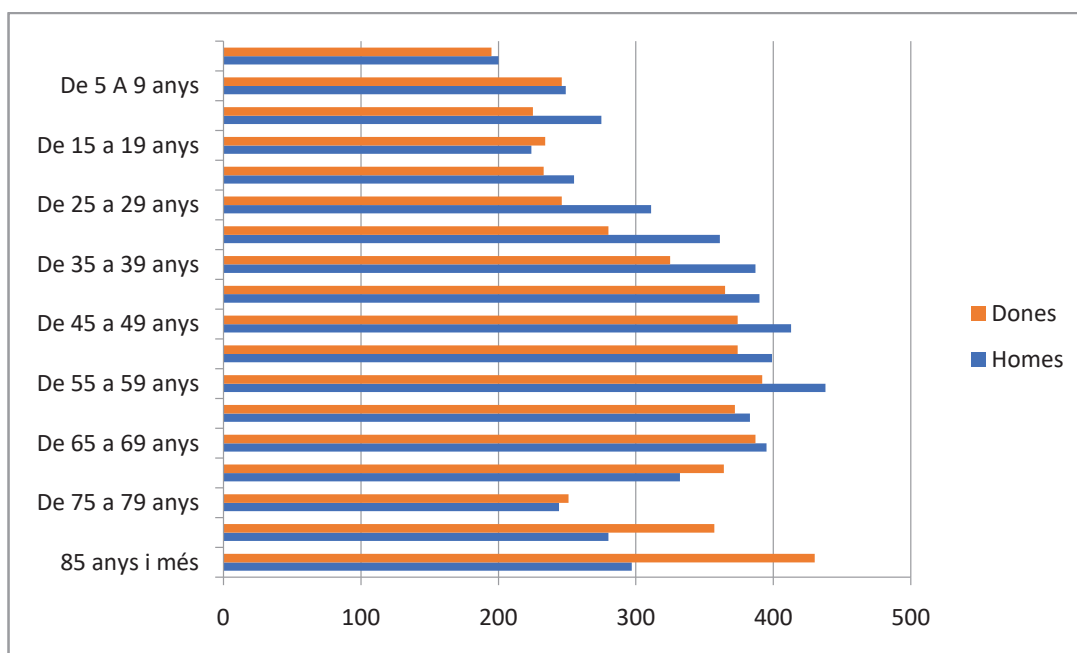
Taula 1. Densitat de població. Terra Alta, 2018

<i>Municipi</i>	<i>Població (hab.)</i>	<i>Superfície (km²)</i>	<i>Densitat (hab./km²)</i>
Arnes	466	42,97	10,8
Batea	1.898	128,41	14,8
Bot	601	34,94	17,2
Caseres	235	42,90	5,5
Corbera d'Ebre	1.023	53,09	19,3
Fatarella, la	965	56,52	17,1
Gandesa	3.009	71,15	42,3
Horta de Sant Joan	1.146	118,99	9,6
Pinell de Brai, el	998	56,99	17,5
Pobla de Massaluca, la	328	43,40	7,6
Prat de Comte	179	26,43	6,8
Vilalba dels Arcs	635	67,25	9,4
Total Terra Alta	11.483	743,04	15,4

Font: IDESCAT, 2018

6.2.3 Estructura de la població: sexe i edat

Gràfic 3. Estructura de la població. Terra Alta, 2018

Font: elaboració pròpia a partir de dades del IDESCAT.

La piràmide de població de l'any 2018 de la Terra Alta és pràcticament invertida. La població jove, en termes percentuals representa una part proporcional molt petita del total de la població comarcal. Les franges d'edat amb més pes es troben entre els 30 i els 69 anys.

Aquesta estructura que mostra la piràmide de l'any 2018, igual que l'anterior de l'any 2016, mostren clarament un envelliment de la població i manca de natalitat, això vol dir que les futures generacions que ara es troben a la base de la piràmide en el futur seran al centre, i al tractar-se de pocs efectius, la natalitat encara serà més baixa, a no ser que es doni algun fenomen exogen d'increment de la població.

Si es mira la població de la comarca per grans grups d'edat i sexe (Taula 2), es veu com el grup clarament minoritari és el de 0 a 14 anys en el total comarcal i en cadascun dels municipis de la comarca. Pel que fa als homes, en aquest grup, és de 724 persones pel total comarcal, i en el cas de les dones la xifra és més baixa, de 666.

En relació a la població de entre 15 i 64 anys, s'observa que és el grup majoritari tant pel que fa al total comarcal com en cadascun dels municipis. El total d'homes d'aquest grup d'edat és de 3.561 persones, similar al de les dones que és de 3.195.

Pel que fa a la població d'edat més avançada, més de 64 anys, és el segon grup (després del de 15 a 64 anys) amb més presència a la comarca i als dotze municipis. Pel que fa als homes és de 1.548 persones i 1.789 en el cas de les dones. En aquest grup, el de les dones és majoritari ja que per naturalesa la seva esperança de vida és superior a la dels homes.

Taula 2. Població per grans grups d'edat. Terra Alta, 2018

<i>Municipi</i>	<i>Homes</i>			<i>Dones</i>		
	<i>0 a 14 anys</i>	<i>15 a 64 anys</i>	<i>64 anys i més</i>	<i>0 a 14 anys</i>	<i>15 a 64 anys</i>	<i>64 anys i més</i>
Arnes	24	121	87	21	125	88
Batea	125	556	263	119	539	296
Bot	34	170	101	25	155	116
Caseres	5	68	43	10	66	43
Corbera d'Ebre	72	324	135	54	291	147
Fatarella, la	45	284	146	58	245	187
Gandesa	232	991	311	207	912	356
Horta de Sant Joan	68	367	163	66	304	178
Pinell de Brai, el	55	322	124	54	268	175
Pobla de Massaluca, la	22	97	61	12	78	58
Prat de Comte	12	62	22	7	42	34
Vilalba dels Arcs	30	199	92	33	170	111
Terra Alta	724	3.561	1.548	666	3.195	1.789

Font: IDESCAT, 2018

6.2.4 Lloc de naixement i nacionalitat

Pel que fa a la població de la Terra Alta segons el lloc de naixement l'any 2018, a tots els municipis de la comarca hi predomina la població nascuda a Catalunya i a la mateixa comarca amb un pes força considerable.

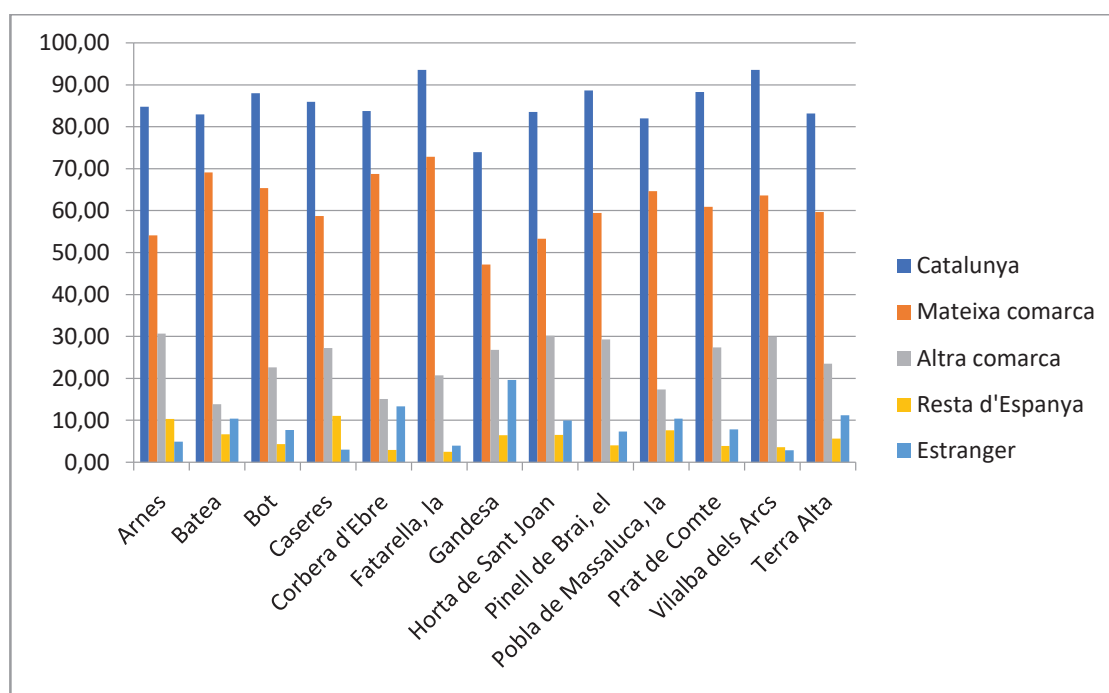
Pel que fa a la població nascuda en d'altres comarques de Catalunya, té un pes important a Arnes, Horta de Sant Joan, el Pinell de Brai i Vilalba dels Arcs.

En relació a la població nascuda a la resta de l'Estat espanyol, els percentatges són força baixos, però destaca lleugerament Arnes i Caseres.

Finalment, pel que fa a la població nascuda a l'estranger a la majoria dels pobles de la comarca té un pes força baix, excepte a Gandesa (19,6%), Corbera d'Ebre (13,3%), la Pobla de Massaluca i Batea amb (10,3%).

Pel que fa al total comarcal: la població nascuda a Catalunya representa el 83,15% del total de la població, la població nascuda a la mateixa comarca representa el 59,63%, la nascuda en una altra comarca representa el 23,52% del total, la població nascuda a la resta de l'Estat representa el 5,62% i, finalment, la població nascuda a l'estranger representa un 11,23% del total de la població de la comarca.

Gràfic 4. Població segons lloc de naixement. Terra Alta, 2018

Font: elaboració pròpia a partir de dades del IDESCAT.

En relació a la nacionalitat del total població de la Terra Alta, un 11,23% és de nacionalitat estrangera, amb un 5,93% homes i un 5,3%, dones.

Taula 3. Nacionalitat de població. Terra Alta 2018.

	HOMES		DONES	
	Espanyola	Estrangera	Espanyola	Estrangera
Arnes	224	8	220	14
Batea	843	101	857	97
Bot	277	28	279	17
Caseres	115	1	116	3
Corbera d'Ebre	454	77	434	58
La Fatarella	458	17	481	9
Gandesa	1219	315	1181	294
Horta de Sant Joan	535	63	495	53
EL Pinell de Brai	462	39	460	37
La Pobla de Massaluca	163	17	135	13
Prat de Comte	89	7	78	5
Vilalba dels Arcs	313	8	305	9
Terra Alta	5152	681	5041	609

Font: elaboració pròpia a partir de dades del IDESCAT.

6.3 Estructura socioeconòmica.

6.3.1 Població ocupada i atur

Pel que fa a la població ocupada a la Terra Alta al primer trimestre de 2019, segons dades del IDESCAT i de l'Observatori del Treball i Model Productiu del departament de Treball de la Generalitat de Catalunya la xifra d'afiliats als dos règims de la Seguretat Social (règim general i règim d'autònoms) és de 4249 persones, essent Gandesa i Batea els municipis amb més afiliats, donat que són els municipis amb més població.

En referència a la taxa d'atur al mes de juny de 2019, és força baixa a tots els municipis de la comarca, essent Corbera d'Ebre el municipi amb la taxa d'atur més baixa (4,25%) i la més alta Caseres amb un (10,39%) i Vilalba dels Arcs (9,02%).

Tots els municipis es troben per sota de la mitjana de la taxa d'atur catalana, que es situa al 11,2% durant el període del segon trimestre de 2019. També la taxa d'atur comarcal és troba per sota de la de Catalunya, situant-se al 7,10% el segon trimestre de 2019.

Aquestes dades són favorables per a la comarca ja que els nivells d'atur són baixos, la qual cosa vol dir que l'economia comarcal funciona força bé i gran part de la seva població es troba ocupada.

Taula 4. Població ocupada i taxa d'atur. Terra Alta, 2019

<i>Municipi</i>	AFILIATS 1T 2019		TOTAL	Taxa d'atur/juny 2019
	HOME	DONA	AFILIATS	
Arnes	83	54	137	6,71%
Batea	402	332	734	5,61%
Bot	110	83	193	5,35%
Caseres	47	35	82	10,39%
Corbera d'Ebre	232	170	402	4,25%
Fatarella, la	209	159	368	7,43%
Gandesa	660	521	1181	8,83%
Horta de Sant Joan	226	152	378	6,26%
Pinell de Brai, el	213	153	366	7,42%
Pobla de Massaluca, la	61	40	101	8,04%
Prat de Comte	35	25	60	5,08%
Vilalba dels Arcs	143	104	247	9,02%
Total Terra Alta	2421	1828	4249	7,10%

Font: elaboració pròpia a partir de dades del IDESCAT i de l'Observatori del Treball i Model Productiu del departament de Treball de la Generalitat de Catalunya.

6.3.2 Especialització funcional

El pes de la població ocupada per sectors d'activitat segons els règims d'afiliació a la Seguretat Social, deixa entreveure el pes dels diferents sectors econòmics (agricultura, indústria, construcció i serveis). A trets generals es pot dir que la comarca es troba en ple procés de terciarització de la seva economia, i que per tant aposta pel sector serveis, això ve donat, en certa manera, per l'aposta cada vegada més sòlida cap al sector turístic. Malgrat tot, la diferència entre afiliats home i dona és important.

Com es pot observar al Gràfic 5, el pes del sector serveis és notori a tots els municipis de la comarca l'any 2018. Especialment a Arnes i Horta de Sant Joan, això és degut a una major activitat turística. Els segueix Gandesa, que en tractar-se de la capital comarcal aplega un gran nombre de serveis, principalment administratius. Tots tres municipis enumerats superen el 50% de la població ocupada treballant al sector serveis.

El següent sector econòmic amb més pes als municipis de la comarca és l'agricultura, destacant els municipis de Batea (40,16%), Caseres (44%) i Vilalba dels Arcs (40,57%).

El sector industrial té un pes més baix, la majoria d'indústria és agroalimentària que es dedica a la transformació de la matèria primera en producte elaborat (principalment cellers). Hi destaquen Gandesa (34,5%), seguit del Pinell de Brai (33,46%) i Bot (26,67%).

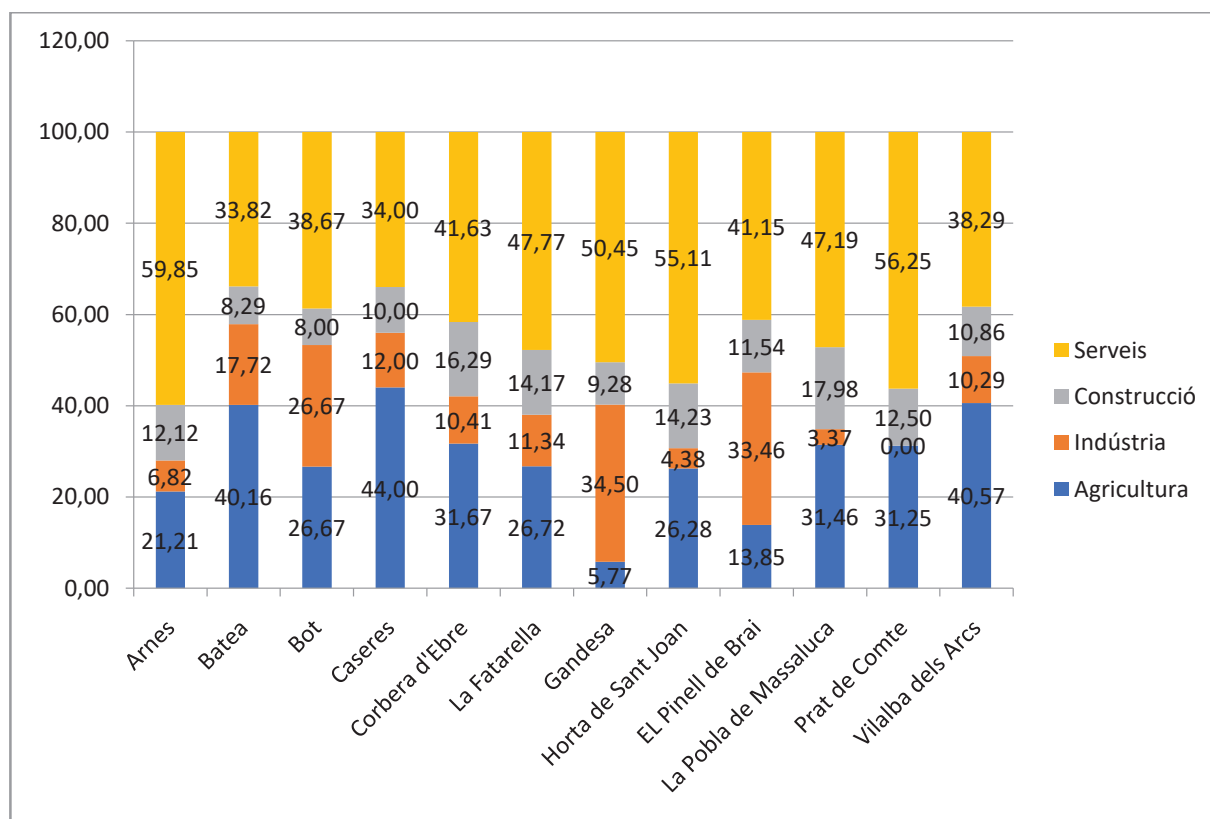
Gandesa destaca per les empreses dedicades als manipulats de paper dedicats a la producció alimentària, aquesta es concentra amb 4 empreses que varien de gran empresa a microempreses.

El sector de la construcció és el menys present a la comarca, únicament supera el 15% de la població ocupada a la Poble de Massaluca i Corbera d'Ebre.

Cal destacar que els pobles més petits de la comarca el sector industrial es molt baix fins i tot en algun poble no hi es present com és el cas de Prat de Comte que no compten amb cap ocupat en al sector industrial.

Gràfic 5. Població ocupada per sectors d'activitat (segons règim d'afiliació a la SS).

Terra Alta, juny 2019

Font: elaboració pròpia a partir de dades del IDESCAT.

6.3.3 Sectors productius

1. Sector primari

Sector primari es refereix a aquelles activitats que transformen recursos naturals en productes primaris, matèries primeres per a d'altres indústries. Com activitats del sector primari hi ha l'agricultura, la caça, la silvicultura, la mineria, la ramaderia, la pesca i l'explotació forestal.

En aquest apartat, i per la Terra Alta, es tindrà en compte l'agricultura i la ramaderia, així com la població activa agrària, l'aportació al PIB i la comercialització dels productes, tant els que es comercialitzen sense transformació com els que precisen de la mateixa, com és el cas del vi.

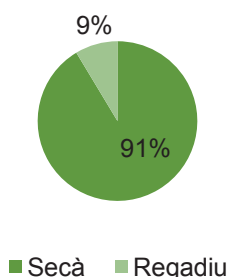
1.1. Agricultura

L'agricultura és el conjunt de coneixements i activitats que tenen per objecte el cultiu dels vegetals, tot i que algunes vegades es dóna l'explotació mixta d'animals i plantes.

1.1.1. Tipus de conreus

Gràfic 6

Distribució de la superfície de conreu (secà i regadiu). Terra Alta, 2016

Font: Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, 2016.

La superfície de conreu de la comarca de la Terra Alta és d'un total de 21.976 hectàrees que representen el 29,58% del total de la superfície comarcal, distribuïdes entre cultius de secà i de regadiu.

Els conreus de regadiu de la comarca hi són gràcies al Reg Oriental de la Terra Alta (REGZOTA), que es regeix per la Comunitat de Regants de la Terra Alta. Aquest sistema de reg de suport gota a gota funciona amb sis estacions de bombeig que porten l'aigua des de l'embassament de Riba-roja (riu Ebre) fins un total de set basses de reg que distribueixen l'aigua de reg pels municipis de la Pobla de Massaluca, Vilalba dels

Arcs, Batea, Gandesa, Corbera d'Ebre, la Fatarella, Bot i Caseres, amb un total de 7600 hectàrees en regadiu.

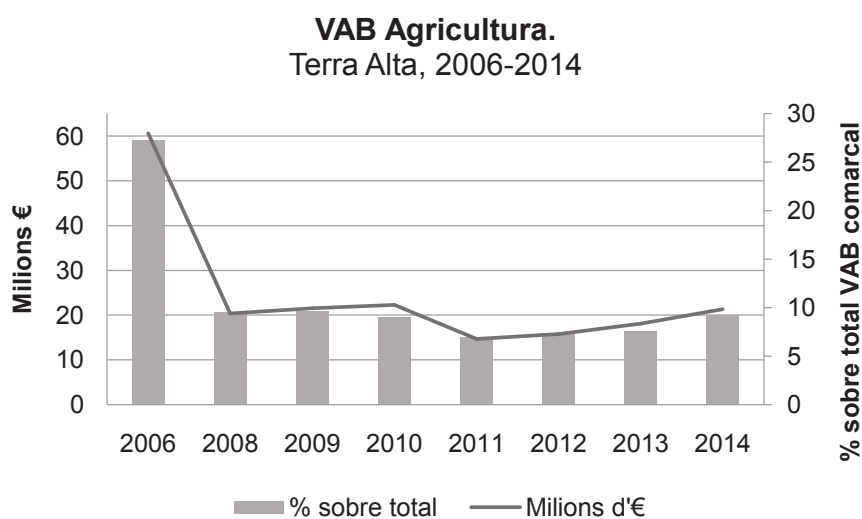
Des de 1992, a la comarca també existeix el reg del Pinell de Brai, que disposa del mateix sistema, reg de suport per goteig, portant l'aigua des del riu Ebre per Miravet, amb un total de 750 hectàrees en regadiu.

Tot i això, com es pot veure al Gràfic 6, els conreus de regadiu solament representen el 8,63% del total de superfície de conreu i els conreus de secà representen encara el 91,37% del total de superfície conreada.

Malgrat tot, l'augment d'hectàrees de conreu de regadiu dóna pas a nous cultius com són els arbres fruiters, hortalisses, a banda de l'augment de producció de les oliveres i la vinya. Aquestes noves varietats, potencialment poden obrir noves oportunitats de negoci on la dona, hi té un paper molt important, com l'elaboració de melmelades, verdures en conserva, entre d'altres.

Aportació al PIB

Gràfic 7

Font: elaboració pròpia a partir de dades d'IDESCAT, 2017.

1.2. Ramaderia: tipus d'explotacions

Es coneix com a ramaderia l'activitat humana que consisteix en la domesticació i explotació d'animals per obtenir-ne aliment, productes derivats o serveis (animals de tir, amb finalitats recreatives, etc.); la ramaderia abasta el conjunt d'activitats relacionades amb la cria i el comerç de bestiar.

A continuació es detallaran els principals tipus d'explotacions ramaderes de la Terra Alta, desglossats en nombre d'explotacions i capacitats per grup i per espècies, tenint en compte el nombre total d'explotacions i la capacitat total de les mateixes.

Les dades corresponents a l'any 2016 han estat extretes del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació de la Generalitat de Catalunya.

Taula 5

Nombre d'explotacions ramaderes i capacitat per grup. Terra Alta, 2016		
<i>Grup</i>	<i>Nombre total d'explotacions</i>	<i>Capacitat total</i>
Aviram	67	1.420.900
Porcí	50	65.139
Conills	15	79.432
Oví	47	15.039
Boví	10	1.157
Cabrum	48	2.847
Abelles	64	3.491
Èquids	49	138
Cargols	se	se

Font: Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, 2016.

Pel que fa al nombre de les explotacions ramaderes i capacitat de les explotacions per grup, es pot observar a la Taula 5 que a la Terra Alta hi ha 67 explotacions d'aviram, amb una capacitat total de 1.420.900 (cal recordar que les dades de capacitat total no són reals, ja que respecte els municipis en que el total d'explotacions és 3 o inferior, no es publiquen les dades, i per tant la xifra és superior),

El segueixen les abelles amb 64 explotacions, 50 explotacions porcines, 49 d'èquids, 48 de cabrum, 47 ovines, 15 de conills, 10 bovines i algunes de cargols que deuen ser 3 o menys.

L'activitat ramadera a la comarca està gestionada en major part per homes. Molta d'aquesta producció es comercialitza directament a l'engròs com l'aviram, porcí... La resta de producció es comercialitza a carnisseries i restaurants de la comarca on la major part de llocs de treball creats i negocis són ocupats per dones.

La producció de mel també dintre de l'economia comarcal pot obrir noves oportunitats de negoci per al públic femení, amb l'elaboració de dolços típics i de diferents tipus de mel i artesanía.

2. Sector industrial

El sector secundari o industrial és el que transforma la matèria prima, extreta pel sector primari, en productes de consum o béns d'equip.

La indústria sorgeix a la Primera Revolució Industrial a finals del segle XVIII, basant-se en un primer moment en el vapor, el carbó i el ferro. A partir de 1860, sorgeix la Segona Revolució Industrial fent servir l'acer, l'electricitat i els productes químics. Des de 1970 es produeix la Tercera Revolució Industrial amb el desenvolupament de la informàtica.

2.1. Sòl industrial

Taula 6

Sòl per activitat econòmica. Terra Alta, 2017		
Tipus sòl	Superfície (km ²)	% sobre sup. comarca
Sòl d'activitat econòmica	3,32	0,45%
Industrial	3,3	0,44%
Serveis	0,25	0,03%
Logística	-	
Superfície de la comarca	743,04	100,00%

Font: Mapa Urbanístic de Catalunya, 2017.

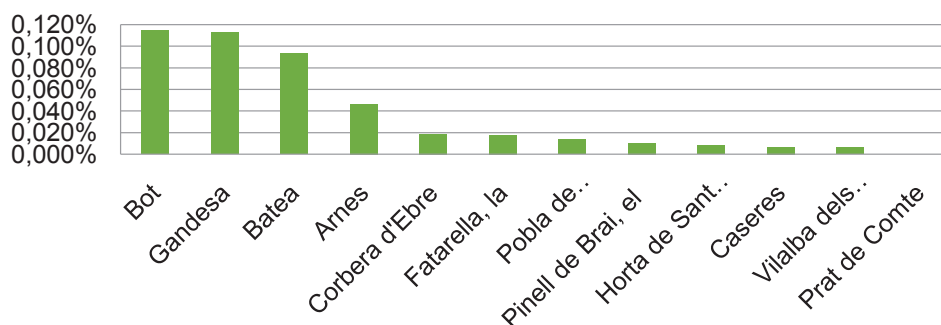
El sòl per activitats econòmiques és aquell sòl que està destinat, o es reserva, per a la implantació d'infraestructures destinades a l'activitat econòmica, contemplant els seus subsectors com la indústria, els serveis i la logística.

Pel que fa a la disponibilitat de sòl per activitats econòmiques, a la comarca de la Terra Alta, segons dades del Mapa Urbanístic de Catalunya (2017), el sòl disponible per activitats econòmiques és de 3,32 km² que representen el 0,45% del total de la superfície de la comarca.

D'aquests, 3,3 km² són per a ús industrial i representen el 0,44% del total de superfície, i 0,25 km² serien per a serveis i representen el 0,03% del total de la superfície comarcal.

Gràfic 8

Sòl industrial sobre la superfície del municipi. Terra Alta, 2017

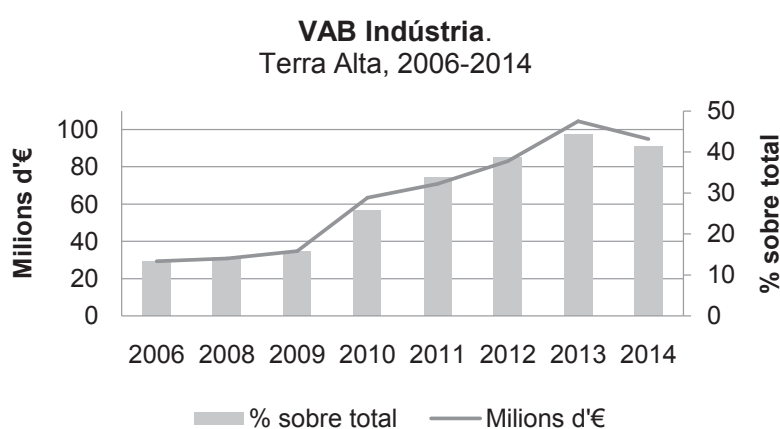

Font: elaboració pròpia a partir del Mapa Urbanístic de Catalunya, 2017.

En el Gràfic es pot veure el pes del sòl industrial disponible a cada municipi, sobre el total de la superfície del mateix. Els tres municipis amb major disponibilitat de sòl industrial són Bot (0,114%), Gandesa (0,112% i Batea (0,093%). En canvi, els municipis amb menys disponibilitat de sòl industrial són Horta de Sant Joan (0,008%), Caseres (0,007%), Vilalba dels Arcs (0,006%) i Prat de Comte (0%).

Aportació al PIB

Gràfic 9

Font: elaboració pròpia a partir de IDESCAT, 2014.

Analitzant dades d'ocupació, sòl i empreses del sector industrial, podem veure que municipis que disposen de més indústries no generen més mà d'obra femenina. La tipologia de les empreses i els horaris poden ser un factor important en aquest sentit, la dona a la Terra Alta té més dificultat per compatibilitzar horaris laborals rígids, o torns, atès les obligacions assumides per elles, amb les tasques de la llar, com són la cura dels nens/es, i la de les persones grans al seu càrrec.

3. Sector de la construcció

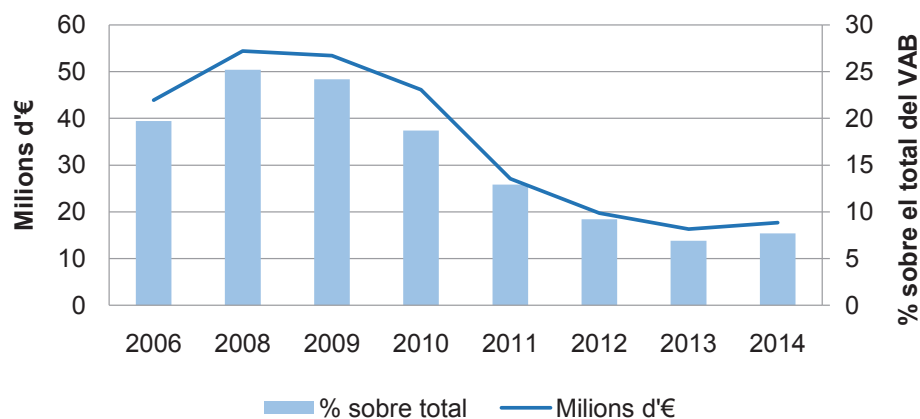
El sector de la construcció s'entén com aquell encarregat de produir i mantenir l'habitabilitat necessària per aixoplugar les activitats socials.

A continuació s'analitza l'evolució dels habitatges construïts, tant a la comarca com en cadascun dels dotze municipis, la població ocupada al sector i l'aportació al PIB (VAB).

Aportació al PIB

Gràfic 10

VAB Construcció. Terra Alta, 2006-2014

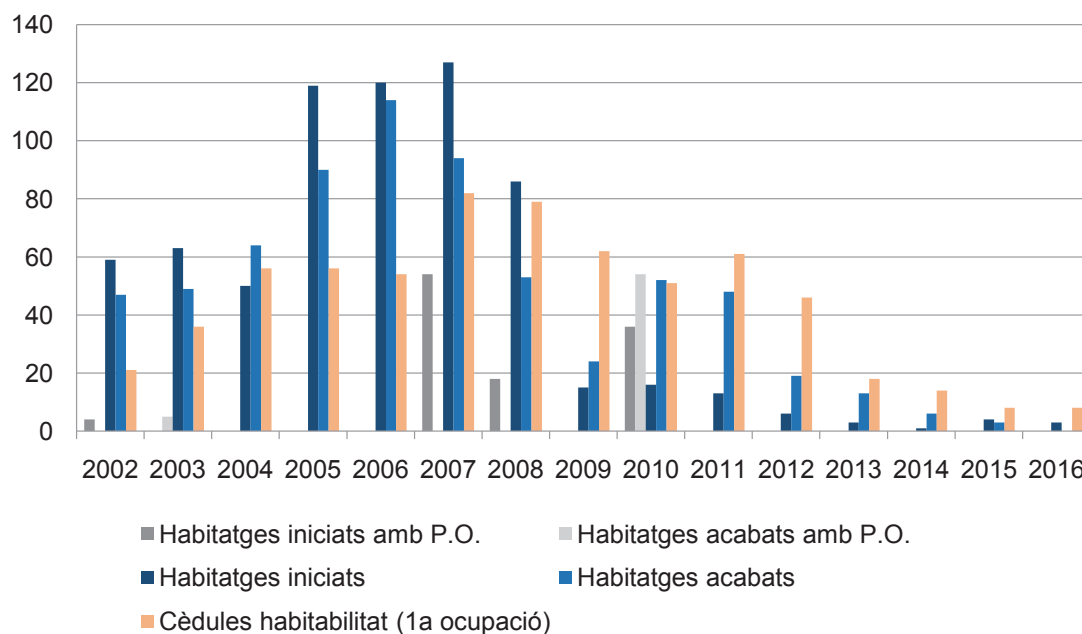

Font: elaboració pròpia a partir de IDESCAT, 2018.

3.1. Evolució d'habitatges construïts

Gràfic 11

Evolució dels habitatges construïts de nova planta. Terra Alta, 2002-2016

Font: elaboració pròpia a partir de IDESCAT, 2016.

Al Gràfic 11 es pot observar l'evolució dels habitatges construïts de nova planta a la comarca durant el període comprés entre 2002 i 2016.

Pel que fa a les xifres d'habitatges iniciats i acabats amb protecció oficial, les dades són pobres al conjunt comarcal. L'any 2002 es van començar 4 habitatges amb protecció oficial, i l'any 2003 se'n van acabar 5. No es fins l'any 2007 que se'n inicien 54, l'any següent 18 i l'any 2010 un total de 36. Pel que fa als habitatges acabats amb protecció oficial, únicament l'any 2010 se'n acaben 54. Tots els habitatges iniciats i acabats amb protecció oficial són als municipis de Gandesa i Horta de Sant Joan.

L'evolució dels habitatges acabats i iniciats, al conjunt de la comarca, es veu com s'incrementa des de l'any 2002 fins l'any 2007, en 59 habitatges iniciats i 127 respectivament. L'any 2008 amb l'esclat de la bombolla immobiliària i la crisi econòmica, el nombre d'habitatges iniciats cau fins als 86 habitatges i, des de 2008 fins a 2016 el nombre d'habitatges iniciats cau estrepitosament fins als 3 habitatges in iniciats l'any 2016. És ben semblant els habitatges acabats que des de 2002 fins a 2007 se'n acaben entre 47 i 114 respectivament, però a partir de 2008 la xifra cau, fins als 0 habitatges acabats l'any 2016.

De les dades obtingudes podem veure que la comarca presenta un dèficit d'habitatges, la qual cosa dificulta a les persones joves la seva emancipació, a l'hora que impedeix que noves famílies puguin trobar habitatge per viure a la comarca, un fre a la problemàtica del despoblament que s'està patint actualment, igual que en altres comarques de similars característiques de la resta de l'Estat.

4. Sector serveis

Els serveis es defineixen com a béns intangibles d'una economia, i són les activitats que busquen respondre a una o més necessitats d'un client. Poden ser públics, privats o mixtos.

El sector inclou les activitats de transport, distribució i venda dels béns d'un productor als consumidors com és el cas de les vendes minoristes i majoristes. També inclou l'entreteniment, restaurants, educació, bancs, turisme, sanitat, franquícies, mitjans de comunicació i companyies d'assegurances.

4.1. Població ocupada al sector

Gràfic 12

Font: elaboració pròpia a partir de IDESCAT, 2017.

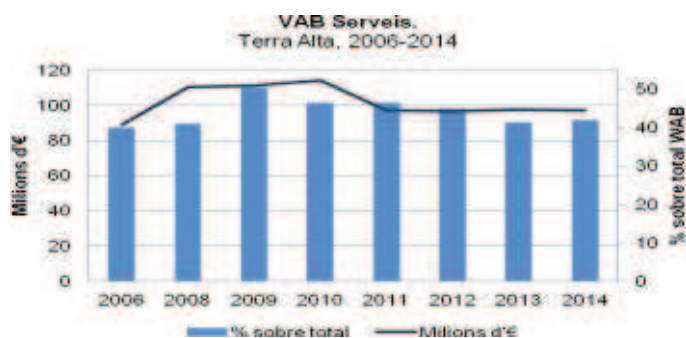
La població ocupada, segons el règim d'afiliació a la Seguretat Social, al sector serveis a la comarca és de 3.295 persones, que representen el 44,86% del total de ocupats.

Per sobre de la mitjana comarcal, trobem els municipis amb major activitat turística (més allotjaments i actius turístics) i la capital de la comarca, per sobre del 50%: Arnes amb un 59,56% de ocupats als serveis sobre el total del municipi, Horta de Sant Joan amb un 52,65% i Gandesa amb un 51,54%. Aquests municipis on l'activitat turística és més important afavoreix l'ocupació de mà d'obra femenina i noves oportunitats de negoci per a dones.

Els municipis amb un menor percentatge de ocupats al sector són Prat de Comte amb un 35,71%, Caseres amb un 34,55% i Batea amb un 30,81%.

4.2. Aportació al PIB

Gràfic 13

Font: elaboració pròpia a partir de IDESCAT, 2017.

El Valor Afegit Brut (VAB) del sector serveis a la comarca ha experimentat un manteniment, amb lleuger augment, entre els anys 2006 i 2014 a la Terra Alta, passant dels 89,1 milions d'euros l'any 2006 als 96,9 milions l'any 2014.

Tot i així, els anys posteriors a l'esclat de la crisi financera de l'any 2008, el VAB de la comarca es trobava al voltant dels 110 milions d'euros entre els anys 2008 i 2010, representant l'any 2009 el 50,3% del total del VAB comarcal.

Per tant, amb el nombre de ocupats al sector que s'ha observat i el pes del VAB del sector, es pot considerar que la comarca es troba terciaritzada i que ha experimentat, igual que el conjunt català, una terciarització de la seva economia en els últims anys, la qual cosa afavoreix l'ocupació de mà d'obra femenina.

6.4. Infraestructures

6.4.1. Infraestructures de comunicació

Les infraestructures de comunicació esdevenen claus per al desenvolupament d'un territori i la mobilitat dels seus habitants, a major mobilitat i millors infraestructures es considera que la qualitat de vida és més elevada.

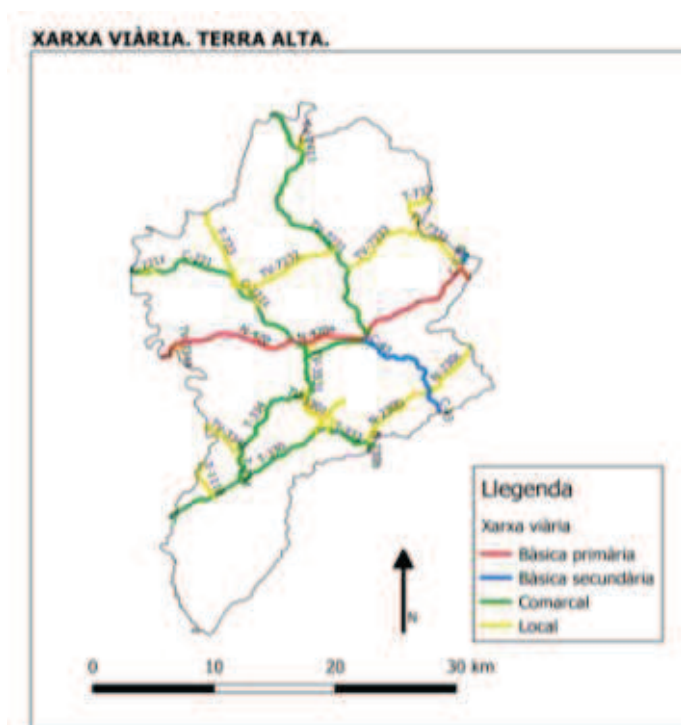
A continuació s'analitza la xarxa de transport comarcal, tant la viària com la ferroviària i el transport públic. D'altra banda, s'analitza l'accessibilitat a la comarca i la mobilitat obligada per motiu de treball o estudi. També es té en compte la xarxa de distribució d'energia i els riscos en el transport de mercaderies perilloses per carretera i ferrocarril i el risc en els conductes fixes de transport de substàncies perilloses (gasoducte).

6.4.1.1. Xarxes de transport

En les xarxes de transport s'analitza la xarxa viària per carretera de la Terra Alta, essent una xarxa força bàsica sense grans infraestructures i la Intensitat Mitjana Diària (IMD) de pas de vehicles per la xarxa viària; la xarxa ferroviària, que és molt escassa a la comarca; i la xarxa de transport públic.

6.4.1.2. Xarxa viària

Mapa 2

Font: elaboració pròpia a partir de les bases del Dept. de Territori i Sostenibilitat, 2017.

Com es pot veure al Mapa 2, la xarxa viària de la Terra Alta és força bàsica al no trobar cap infraestructura de gran capacitat que creui la comarca. L'eix vertebrador de la xarxa és la N-420, com a xarxa bàsica primària i que és competència de l'administració de l'Estat. Creua la comarca d'oest a est i passa per l'interior dels nuclis urbans de Gandesa i Corbera d'Ebre. El Pla Territorial Parcial de les Terres de l'Ebre (PTPTE, 2010), contempla un nou traçat de la N-420 per fora d'aquests nuclis, que a dia d'avui encara no ha estat executat. Aquesta via és la única de primer ordre present a la comarca que en direcció oest porta cap a Alcanyís i l'interior de la península, i en direcció est cap a Reus i Tarragona, i per enllaçar amb diverses autovies i autopistes com l'A-7 o l'AP-7.

Pel que fa a la xarxa bàsica secundària, competència de la Generalitat de Catalunya, trobem la C-43 que porta de Gandesa fins a l'Eix de l'Ebre (C-12) que porta cap a Tortosa i el sud de les Terres de l'Ebre; i la C-12B que porta des de la N-420 a Les Camposines en direcció a Ascó i va a buscar la C-12 en direcció Lleida i nord de Catalunya.

La xarxa comarcal, també competència de la Generalitat de Catalunya, acaba d'articular la comarca cap a nord i sud, tal com preveu el PTPTE. Destaca la TV-7231 que articula la comarca des de Gandesa fins al nord de la comarca, arribant al municipi de Faió (Aragó); la C-221 que connecta la N-420 amb el municipi de Batea i en direcció a Maella i Casp (Aragó); la TV-3531 que connecta la capital comarcal amb Bot i amb el sud de la comarca a través de la T-334; finalment la T-330 i la T-333 dóna accés als municipis del sud de la comarca (Horta de Sant Joan, Arnes i Prat de Comte) amb la C-12.

La xarxa local, competència de la Diputació de Tarragona, acaba d'articular, principalment els municipis de la comarca entre ells.

La xarxa viària de la Terra Alta, a més de la manca d'una via de gran capacitat, compta amb carreteres amb força revolts i algunes estretes donat per les formes del relleu que presenta la comarca.

Mapa 3

Font: elaboració pròpia a partir del Hipermapa. Dept. Territori i Sostenibilitat, 2015.

La Intensitat Mitjana Diària (IMD) indica la intensitat mitjana del trànsit per les carreteres. En el cas de la Terra Alta, l'IMD màxim es troba en 3.976 vehicles diaris.

Com es pot veure al Mapa 3, l'IMD a les carreteres de la Terra Alta es concentra principalment en el tram més situat a l'est de la N-420, que es situa en una mitjana d'entre 2.343 o 3.976 vehicles diaris. Seguit del tram oest de la N-420, el primer tram de la C-221 i la C-43 que es situen entre 1.250 i 2.343 vehicles diaris.

Entre els 523 i 1.250 vehicles diaris es troben: la T-330, el tram més sud de la T-334, la T-333, el tram de la TV-3531 entre Gandesa i Bot, el tram més oest de la C-221 i el tram

més sud de la TV-7231. Per últim, i per sota dels 523 vehicles/dia es troba la resta de carreteres de la xarxa comarcal.

6.4.2. Xarxa ferroviària

Mapa 4

Font: elaboració pròpia a partir de les bases del Dept. de Territori i Sostenibilitat, 2017.

La xarxa de ferrocarril a la comarca de la Terra Alta es pot considerar gairebé inexistent. L'única línia de ferrocarril es troba a l'extrem nord de la comarca, al terme municipal de la Pobla de Massaluca, amb l'estació Faió - La Pobla de Massaluca propietat d'ADIF.

Forma part de la línia Reus – Casp, amb una baixa freqüència de trens de la línia R-15 de Rodalies de Catalunya i de la línia Ca6. En la part aragonesa la línia s'anomena R-42. Aquesta línia dóna poc servei ferroviari a la comarca al trobar-se a l'extrem nord i en una zona llunyana als nuclis urbans i amb un accés per carretera poc ràpid.

6.4.3. Xarxa de transport públic

Taula 7

Freqüència de pas del ferrocarril per l'estació Faió-La Pobla de Massaluca		
Origen	Parada	Destí
Barcelona (E. França)	Estació Faió-La Pobla de Massaluca	Zaragoza (Delicias)
8,43 h	11,55 h	14,05 h
15,43 h	19,10 h	21,19 h
17,13 h	20,35 h	-----
Origen	Parada	Destí
Zaragoza (Delicias)	Estació Faió-La Pobla de Massaluca	Barcelona (E. França)
11,16 h	13,22 h	16,55 h
16,30 h	18,31 h	21,54 h
20,15 h	22,27 h	-----

Font: RENFE (setembre/2019).

Pel que fa a la xarxa de transport públic de la comarca es basa principalment en autobús, però també cal contemplar les parades del tren a l'estació de Faió - La Pobla de Massaluca, on el tren regional realitza tres fins a Barcelona anada i tornada i fins a Saragossa, també anada i tornada.

La freqüència de pas dels trens no és del tot dolenta, el problema, com s'ha dit anteriorment, és la ubicació de l'estació a la comarca.

Taula 8

Línies d'autobús entre municipis de la Terra Alta		
<i>Línia</i>	<i>Freqüència (dia)</i>	<i>Operador</i>
Gandesa - Arnes	2	HIFE
Arnes - Gandesa	2	HIFE
Gandesa - Batea Rotonda C-43	5	HIFE
Gandesa - Batea CAP	3	HIFE
Batea CAP - Gandesa	5	HIFE
Batea Rotonda C-43 - Gandesa	7	HIFE
Gandesa - Bot	3	HIFE
Bot - Gandesa	3	HIFE
Gandesa - Caseres	4	HIFE
Gandesa - Caseres (empalme)	2	HIFE
Caseres - Gandesa	4	HIFE
Caseres (empalme) - Gandesa	2	HIFE
Gandesa - Corbera d'Ebre	7	HIFE
Corbera d'Ebre - Gandesa	7	HIFE
Gandesa - Fatarella	2	HIFE
Gandesa - Fatarella Les Camposines	3	HIFE
Fatarella - Gandesa	2	HIFE
Fatarella Les Camposines - Gandesa	2	HIFE
Gandesa - Horta de Sant Joan	3	HIFE
Horta de Sant Joan - Gandesa	3	HIFE
Gandesa - Pinell de Brai (poble)	6	HIFE
Gandesa - Pinell de Brai	2	HIFE
Pinell de Brai (poble) - Gandesa	9	HIFE
Gandesa - Pobla de Massaluca	2	HIFE
Pobla de Massaluca - Gandesa	2	HIFE
Gandesa - Prat de Comte	2	HIFE
Prat de Comte - Gandesa	2	HIFE
Gandesa - Vilalba dels Arcs	2	HIFE
Vilalba dels Arcs - Gandesa	2	HIFE

Font: HIFE, 2019.

Pel que fa a les línies d'autobús entre els diferents municipis de la comarca es troba completada entre tots els municipis de la comarca, però en la majoria d'ells amb una

baixa freqüència de pas, únicament dos busos al dia. Les línies més freqüentades són entre els municipis de Gandesa i el Pinell de Brai (per la seva línia cap a Tortosa), Arnes, Horta de Sant Joan i Prat de Comte (per la seva línia cap a Tortosa), Corbera d'Ebre (per la seva línia cap a Móra d'Ebre i Reus - Tarragona) i Batea (per la seva línia cap a municipis de l'Aragó).

Taula 9

Línies d'autobús amb municipis de fora de la Terra Alta				
<i>Línia</i>	<i>Freqüència (dia)</i>	<i>Parades</i>	<i>Parades a municipis de la comarca</i>	<i>Operador</i>
Arnes – Tortosa	7	8	Horta de Sant Joan i Prat de Comte	HIFE
Torosa – Arnes	7	8	Horta de Sant Joan i Prat de Comte	HIFE
Batea – Gandesa – Reus – Tarragona	2	11	Corbera, Gandesa i Batea	Hispano Igualadina
Tarragona – Reus – Gandesa – Batea	2	11	Corbera, Gandesa i Batea	Hispano Igualadina
Gandesa – Barcelona (diverses parades)	3			HIFE
Barcelona (diverses parades) – Gandesa	2			HIFE
Gandesa – Tortosa	6	Municipis del Baix Ebre	Pinell	HIFE
Tortosa - Gandesa	7	Municipis del Baix Ebre	Pinell	HIFE
Gandesa – Zaragoza	2	Diverses	Batea	HIFE
Zaragoza – Gandesa	2	Diverses	Batea	HIFE
Gandesa – Móra d'Ebre	5		Corbera	HIFE
Móra d'Ebre – Gandesa	4		Corbera	HIFE
Gandesa – Hospitalet de l'Infant	1			HIFE
Hospitalet de l'Infant – Gandesa	1			HIFE

Font: HIFE i Hispano Igualadina, 2019.

En relació a la connexió amb línies d'autobús entre municipis de la comarca de la Terra Alta i d'altres municipis de fora de la comarca, les línies més freqüentades són entre Arnes, Horta de Sant Joan i Prat de Comte fins a Tortosa, Gandesa i Tortosa i entre Gandesa i Móra d'Ebre. També les companyies (Hife i Hispano Igualadina) ofereixen línies cap a Barcelona, Saragossa i Hospitalet de l'Infant.

Aquestes línies amb municipis més grans de fora de la comarca, ofereixen l'oportunitat d'enllaçar amb d'altres línies cap a d'altres destinacions, o si més no, als propis nuclis que arriben que ofereixen una quantitat més elevada de serveis que els que es troben a la comarca.

Les infraestructures de comunicació a la comarca pel que fa a transport i la xarxa viària no afecta la mobilitat de les persones entre municipis i intercomarcals, no és el cas de la xarxa de transport pública, que tant a nivell ferroviari, gairebé inexistent, i d'autobusos per desplaçaments a municipis i altres comarques veïnes, a l'hora d'acudir a serveis inexistents a la comarca o per cercar ocupació, és escassa i afecta directament a les dones, a l'hora de desplaçar-se, degut a que a partir de certa edat, descendeix la disposició de carnet .

6.4.4 Equipaments

En aquest apartat es detalla per cada municipi els equipaments que hi són presents, per veure així, el nivell de qualitat de vida del que gaudeixen els habitants de la comarca.

Taula 10

Equipaments. Municipis Terra Alta, 2017																
	Biblioteques (2016)	Pavellons	Pistes poliesportives	Camps poliesportius	Salas esportives	Piscines cobertes	Pistes d'atletisme	Altres espais	CAP	Consultori mèdic	Centre de dia	Residència d'avis	Llar d'infants	Escola	Institut i FP	Escola de música
Arnes	0	0	2	1	1	0	0	6	0	1	0	0	0	1	0	0
Batea	1	1	1	1	2	1	0	3	1	0	1	1	1	1	1	1
Bot	0	1	1	1	0	0	0	8	0	1	1	0	1	1	0	1
Caseres	0	0	2	1	0	0	0	3	0	1	0	0	0	1	0	0
Corbera d'Ebre	1	0	1	1	0	0	0	3	0	1	1	0	1	1	0	0
Fatarella, la	1	0	2	1	0	0	0	3	0	1	1	0	1	1	0	1
Gandesa	1	1	2	1	4	0	0	12	1	0	1	1	1	1	2	1
Horta de Sant Joan	0	0	1	1	1	0	0	11	1	0	1	0	1	1	0	0
Pinell de Brai, el	0	1	1	1	0	0	0	6	0	1	1	0	1	1	0	1
Pobla de Massaluca, la	0	0	1	1	0	0	0	4	0	1	0	0	0	1	0	0
Prat de Comte	0	0	2	0	0	0	0	3	0	1	0	0	0	1	0	0
Vilalba dels Arcs	0	0	2	1	0	0	0	3	0	1	0	0	1	1	0	1
Total Terra Alta	4	4	18	11	8	1	0	65	3	9	7	2	8	12	3	6

Font: IDESCAT (2017) i webs ajuntaments.

Pel que fa a biblioteques se'n troben quatre, als municipis de Batea, Corbera d'Ebre, la Fatarella i Gandesa.

De pavellons se'n troben quatre a la comarca, als municipis de Batea, Bot, Gandesa i el Pinell de Brai. Pel que fa a pistes poliesportives (18) n'hi ha a tots els municipis de la comarca excepte a la Pobla de Massaluga, i de camps poliesportius (11) n'hi ha un a cada municipi excepte a Prat de Comte. De sales esportives (8) se'n troben a Arnes, Batea, Gandesa i Horta de Sant Joan. De piscines cobertes únicament se'n troba a Batea i de pistes d'atletisme cap municipi en gaudeix de la seva instal·lació. D'altres equipaments n'hi ha un total de 65 repartits entre tots els municipis.

Pel que fa a equipaments mèdics, trobem consultoris mèdics locals a tots els municipis de la comarca i Centres d'Atenció Primària (CAP) a Batea, Gandesa i Horta de Sant Joan, quedant coberta l'assistència sanitària bàsica a la comarca, tot i que l'Hospital de referència es troba a Móra d'Ebre (Ribera d'Ebre).

De centres de dia per a la gent gran n'hi ha set en tota la comarca, als municipis de Batea, Bot, Corbera d'Ebre, la Fatarella, Gandesa, Horta de Sant Joan i el Pinell de Brai. De residències d'avis únicament se'n troben a Gandesa i Batea. Una mancança a la comarca que no contribueix a afavorir la compatibilització del treball de les dones fora de casa amb la cura de les persones grans al seu càrrec.

D'escoles de música se'n troben a sis pobles. A la Fatarella és l'Escola Municipal de Música de caire oficial, al Pinell de Brai i Bot es tracta d'una delegació de l'Escola Municipal de Música de Benissanet (Ribera d'Ebre) i a Vilalba dels Arcs és l'escola de música de l'Agrupació Musical del poble, tenint-ne una delegació a Batea.

Pel que fa als equipaments educatius, a la comarca es troben vuit llars d'infants: una a Batea, Bot, Corbera d'Ebre, la Fatarella, Gandesa, Horta de Sant Joan, el Pinell de Brai i Vilalba dels Arcs. D'escoles d'educació primària n'hi ha una a cada poble. Aquests equipaments afavoreixen la compatibilitat de les dones dins del món laboral.

L'Educació Secundària Obligatòria (ESO) s'ofereix a l'Institut Terra Alta de Gandesa i a l'Institut Escola Mare de Déu del Portal de Batea. També s'ofereix Batxillerat i Cicles Formatius de formació professional a l'Institut Terra Alta, concretament el Cicle de grau mitjà de Gestió administrativa especialitzat en l'àmbit vitivinícola i el Cicle formatiu de grau mitjà de Manteniment electromecànic. També, a l'Escola de Capacitació Agrària de Gandesa s'ofereix el Cicle formatiu de grau mitjà de Tècnic/a en Olis d'oliva i vins.

El fet de tenir disponibilitat d'escola als dotze municipis de la comarca, presència de Llar d'infants en vuit dels dotze municipis i presència de Centre de dia en set dels dotze municipis, fa que aquests equipaments facilitin la compatibilitat de la vida laboral i familiar, al ser la dona qui majoritàriament s'encarrega de les tasques de la llar.

6.5. Teixit associatiu

Taula 11

Associacions a la comarca. Terra Alta, 2018	
<i>Tipus d'associació</i>	<i>Número</i>
Associacions de dones	11
Associacions empresarials	6
Associació de Mares i Pares dels Alumnes	13
Associacions culturals	23
Associacions de joventut	9
Associacions de jubilats	9
Associacions esportives	37
Associacions ramaderes	1
Agrupacions de Defensa Forestal*	10
Total Terra Alta	119

Font: Consell Comarcal de la Terra Alta, 2018

*Secretariat de Federacions i Agrupacions de Defensa Forestal de Catalunya, 2018

El teixit associatiu a la comarca de la Terra Alta és força ric. Hi ha un total de 119 associacions i grups que vetllen per a la dinamització cultural, empresarial, educativa o esportiva, entre d'altres, de la comarca, fent de la quotidianitat dels habitants, en molts casos, més dinàmica al llarg de l'any. La varietat d'associacions és molt àmplia, essent les més nombroses les de caire cultural i esportiu: veure Taula 11.

Repartits entre els 12 municipis de la comarca, i algunes de caire comarcal trobem: 11 associacions de dones, 6 associacions empresarials, 13 Associacions de Mares i Pares dels Alumnes, 23 associacions culturals, 9 associacions de joventut, 9 associacions de jubilats, 37 associacions esportives, 1 associació ramadera i 10 Agrupacions de Defensa Forestal.

Tots els municipis de la Terra Alta, menys el municipi de Caseres, disposen d'una associació de dones. Amb un total de 1950 dones associades a la comarca.

L'associació amb més antiguitat, és l'associació de dones d'Arnes, creada l'any 1995, la segueix l'associació de dones la Templada de Batea, creada l'any 1996 i l'associació de

dones de Vilalba dels Arcs creada l'any 1999. Vuit de les 11 associacions han estat creades a partir de la darrera dècada. D'aquestes, l'Associació de dones La Sària del Pinell de Brai, la Tortada de la Fatarella i la Cerçada de Corbera d'Ebre han comptat amb l'assessorament i el suport per a la seva creació del SIAD, servei que ha de continuar dinamitzant les associacions per a garantir la seva adaptació a nous reptes, constants canvis i en conseqüència la seva continuïtat.

Taula 12. Nombre de sòcies de cada entitat, 2018

Entitat	Municipi	Nombre de sòcies	Any de creació
ASSOCIACIÓ DE DONES D'ARNES	Arnes	100	1995
ASSOCIACIÓ DE DONES LA TEMPLADA	Batea	194	1996
ASSOCIACIÓ DE DONES LA DONZELLA	Bot	190	2004
ASSOCIACIÓ DE DONES LA CERÇADA	Corbera d'Ebre	300	2012
ASSOCIACIÓ DE DONES LA TORTADA	La Fatarella	60	2010
ASSOCIACIÓ LA DONA GANDESANA	Gandesa	333	2007
ASSOCIACIÓ COL·LECTIU DE DONES BÀRBARA	Horta de Sant Joan	230	2004
ASSOCIACIÓ DE DONES LA SÀRIA	El Pinell de Brai	152	2010
ASSOCIACIÓ DE DONES LA TROBADA	La Pobla de Massaluca	164	2001
ASSOCIACIÓ DE DONES EL TEIX D'ENGRILLÓ	Prat de Comte	115	2007
ASSOCIACIÓ DE DONES DE VILALBA DELS ARCS	Vilalba dels Arcs	143	1999
Total dones associades a la Terra Alta		1981	

Font: Consell Comarcal de la Terra Alta, 2019

6.6. Organització Local

Les dones a la comarca tenen un pes important en l'àmbit social i en la ciutadania, i cada cop més podem veure reflectida la seva presència en els llocs de presa de decisions, on tot i que encara el món de la política ha estat tradicionalment masculí cada cop més dones lideren partits i institucions.

Així ho podem veure a la Taula 13, tenint en compte les eleccions municipals de la Legislatura 2015-2019, on d'un total de 96 regidors i regidores, un 67% eren homes i un 33% eren dones, i en aquestes últimes eleccions municipals, la Terra Alta compta amb un total de 90 regidors i regidores, on un 54% són homes i un 46% són dones. La posició de la dona al món polític a la nostra comarca ha augmentat un 13%.

En canvi no hi ha hagut variació a la representació comarcal, ja que tant la última legislatura com l'actual, d'un total de 19 consellers, 14 són homes i 5 són dones, malgrat tot, cal destacar que actualment una dona presideix la institució comarcal.

Taula 13. Càrrecs electes per municipi sexe - Període del 2015 al 2022. Terra Alta, 2019.

Legislatura 2015-2019	REGIDORS	REGIDORES	Legislatura 2019-2022	REGIDORS	REGIDORES
Arnes	5	2	Arnes	2	5
Batea	8	1	Batea	8	1
Bot	5	2	Bot	5	2
Caseres	4	3	Caseres	2	3
Corbera d'Ebre	6	3	Corbera d'Ebre	4	5
La Fatarella	6	3	La Fatarella	4	3
Gandesa	7	4	Gandesa	7	4
Horta de Sant Joan	6	3	Horta de Sant Joan	4	5
EL Pinell de Brai	5	4	EL Pinell de Brai	3	4
La Pobla de Massaluca	4	3	La Pobla de Massaluca	3	4
Prat de Comte	4	1	Prat de Comte	3	2
Vilalba dels Arcs	4	3	Vilalba dels Arcs	4	3
Total regidors/es	64	32	Total regidors/es	49	41

Font: Consell Comarcal de la Terra Alta, 2019

6.7. Prevenció de la violència de gènere

La Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista, defineix la violència masclista com la violència que s'exerceix contra les dones com a manifestació de la discriminació i de la situació de desigualtat en el marc d'un sistema de relacions de poder dels homes sobre les dones i que, produïda per mitjans físics, econòmics o psicològics, incloses les amenaces, les intimidacions i les coaccions, tingui com a resultat un dany o un patiment físic, sexual o psicològic, tant si es produeix en l'àmbit públic com en el privat.

Als efectes d'aquesta llei, la violència masclista es pot exercir d'alguna de les formes següents:

- a) Violència física: comprèn qualsevol acte o omissió de força contra el cos d'una dona, amb el resultat o el risc de produir-li una lesió física o un dany.
- b) Violència psicològica: comprèn tota conducta o omissió intencional que produeixi en una dona una desvaloració o un patiment, per mitjà d'amenaces, d'humiliació, de vexacions, d'exigència d'obediència o submissió, de coerció verbal, d'insults, d'aïllament o qualsevol altra limitació del seu àmbit de llibertat.
- c) Violència sexual i abusos sexuals: comprèn qualsevol acte de naturalesa sexual no consentit per les dones, inclosa l'exhibició, l'observació i la imposició, per mitjà de

violència, d'intimidació, de prevalença o de manipulació emocional, de relacions sexuals, amb independència que la persona agressora pugui tenir amb la dona o la menor una relació conjugal, de parella, afectiva o de parentiu.

d) Violència econòmica: consisteix en la privació intencionada i no justificada de recursos per al benestar físic o psicològic d'una dona i, si escau, de llurs filles o fills, i la limitació en la disposició dels recursos propis o compartits en l'àmbit familiar o de parella.

La Generalitat de Catalunya va posar en funcionament, mitjançant la llei els SIADS (Servei d'Informació i atenció a les dones). El SIAD del Consell Comarcal de la Terra Alta, es va crear el mes d'octubre de 2009. El SIAD ofereix:

- informació, assessorament, primera atenció i acompanyament, si escau, amb relació a l'exercici dels drets de les dones en tots els àmbits relacionats amb llur vida laboral, social, personal i familiar.
- Els serveis es destinen a totes les dones, especialment les que pateixen situacions de violència masclista.
- informació i atenció a les dones, en tot cas, s'han de coordinar amb els serveis d'atenció especialitzada i han de dinamitzar i impulsar la coordinació i la col·laboració amb tots els agents comunitaris, per tot això, el SIAD forma part de l'Equip Comarcal (EC), que es creà en el marc del "*protocol per a l'abordatge de la violència masclista a les Terres de l'Ebre*".

Les funcions de l'Equip són:

- Concretar i vetllar pel correcte funcionament del Circuit a nivell comarcal.
- Resoldre o solucionar, en la mesura del possible, els eventuais problemes que puguin sorgir en l'aplicació del Protocol o en la coordinació interprofessional del Circuit a nivell comarcal.
- Executar les iniciatives plantejades des del propi Equip Comarcal o bé en col·laboració amb la Comissió Tècnica.
- Derivar a la Comissió Tècnica tots aquells casos que requereixin d'una actuació supracomarcal.
- Convocar els i les agents de proximitat que es cregui oportú en funció de les necessitats.

- Posar en contacte directe totes les entitats i serveis de la comarca.
- Resoldre els problemes genèrics de coordinació detectats pel mateix Equip Comarcal o per la Comissió tècnica.
- Oferir als i les Agents de Proximitat formació i informació en qüestions d'interès per a l'abordatge interprofessional de la violència.
- Restar a la disposició dels i de les Agents de Proximitat que operen a la comarca per tal d'assessorar o guiar les possibles pautes d'actuació.
- Altres funcions a considerar que es determinin per consens de la pròpia Comissió.

El SIAD del Consell Comarcal, ha atès 500 dones, per diferents demandes i necessitats des de la seva creació l'any 2009.

Des de l'any 2017 fins el 1r semestre de l'any 2019, el servei ha experimentat un increment continuat tant pel que fa al nombre d'usuàries noves com pel nombre d'atencions realitzades per les professionals del servei del SIAD.

7. DIAGNOSI

7.1. Anàlisi DAFO

7.1.1 Debilitats

- Descens dels efectius de població total de la comarca des de principis de segle.
- Variació de la població 2000-2018 negativa en nou dels dotze municipis, i en el total comarcal.
- Migració de la població jove i femenina per manca d'oportunitats laborals.
- Baixa densitat comarcal de població, i en descens des de 1986.
- Vuit dels dotze municipis no superen els 1.000 habitants, i d'aquests set, quatre estan per sota dels 500 habitants.
- Estructura envellida de la població. Per grups d'edat, a partir dels 65 anys predomina la població femenina que té més esperança de vida.
- Saldo migratori negatiu en el període 2011-2015.
- Poc pes de la població estrangera sobre el total de població.
- Poc pes del sector industrial i del sector de la construcció a la comarca.
- Xarxa viària bàsica: la principal via de comunicació és la Nacional 420. No hi ha presència de vies ràpides d'alta capacitat (autovies o autopistes).

- Xarxa de ferrocarril pobra. Únicament un tram de la línia R-15 de Rodalies de Catalunya al nord de la comarca i una estació de ferrocarril (Faió – La Pobla de Massaluca) amb poca freqüència de pas de trens i ubicat en una zona de mala accessibilitat pels municipis de la comarca.
- Poca freqüència de línies d'autobús entre municipis de la comarca i amb d'altres municipis de fora de la mateixa, un fre a les possibilitats d'ocupació, d'accés als estudis i de serveis inexistents a la comarca, especialment per a dones que tenen més problemes de mobilitat per no disposar de carnet de conduir.
- Molta presència, encara, dels cultius de secà.
- Població ocupada a la indústria inferior a la mitjana comarcal (20,64%) a nou dels dotze municipis, dels quals a tres no hi consta cap ocupat en aquest sector.
- La crisi del sector tèxtil va ocasionar l'exclusió de la dona del mercat de treball, provocant moltes dificultats en la seva recol·locació.
- Descens dels habitatges construïts de nova planta a partir de 2009 al total de la comarca i a nivell municipal.
- Manca d'alguns equipaments assistencials en alguns municipis, especialment els més petits, provocant dificultats a l'hora de compatibilitzar l'ocupació de les dones amb la vida familiar.
- Pes del sector primari (en segona posició) en la majoria dels municipis de la comarca.
- Taxa d'atur femenina més elevada que la masculina.
- Borsa de Treball Comarcal amb més demanda d'ocupació de dones que homes.

7.1.2. Fortaleses

- ✓ Taxa d'atur comarcal (6,0%) per sota de la taxa d'atur catalana (12,63%). La taxa d'atur dels municipis també es troba per sota de la mitjana catalana.
- ✓ Pes important del sector serveis en la majoria dels municipis de la comarca, possibilitant l'ocupació de mà d'obra femenina.
- ✓ Molt pes del sòl no urbanitzable (99,45%), per tant s'ha evitat una urbanització massiva i desordenada al territori.
- ✓ Presència de cultius de regadiu gràcies a una xarxa de reg de suport que afavoreix la creació de mà d'obra femenina per activitats de transformació de nous productes.
- ✓ Molta presència dels cultius d'ametller, vinya i olivera (per a oli). Essent la vinya la que dóna un major rendiment, i a hores d'ara un dels principals motors del sector a la comarca, generador d'ocupació femenina.

- ✓ Paisatge agrari característic i variat.
- ✓ Existència de la DO Terra Alta i la DOP Oli Terra Alta per donar valor als productes de la comarca: el vi i l'oli.
- ✓ Augment d'empreses agroalimentàries amb distintius de qualitat i amb força presència femenina.
- ✓ Presència d'establiments d'allotjament en tots els municipis de la comarca, la majoria regentats per dones.
- ✓ Presència d'establiments de restauració en tots els municipis de la comarca, liderades per dones i amb més mà d'obra femenina.
- ✓ Nombrosa quantitat i variada de recursos turístics, especialment: naturals o paisatgístics, historicoartístics i monumentals i arquitectònics.
- ✓ Molta presència de productes turístics lligats al turisme familiar, historico-culturals i les rutes a peu i en BTT.
- ✓ Increment de la demanada turística entre l'any 2013 i l'any 2017.
- ✓ Elevat nombre d'associacions a la comarca, amb forta presència femenina.
- ✓ Elevada presència d'equipaments esportius.
- ✓ Disponibilitat d'escola als dotze municipis de la comarca, presència de Llar d'infants en vuit dels dotze municipis i presència de Centre de dia en set dels dotze municipis. Aquests equipaments faciliten la compatibilitat de la vida laboral i familiar, al ser la dona qui majoritàriament s'encarrega de les tasques de la llar.
- ✓ Presència d'ens de desenvolupament del territori (Consell Comarcal, a més amb la gestió del projecte Treball a les 7 comarques "Terra Alta Més", COMEBE i CIS).
- ✓ Augment de l'emprenedoria femenina a la comarca.

7.1.3. Amenaces

- Crisi econòmica del món rural, lligada a l'èxode rural i a la emigració de la població en busca d'oportunitats laborals més qualificades, afecta a la dona amb una taxa d'atur més elevada a la comarca.
- Manca d'inversions a les zones menys poblades.
- Els fet de no disposar, en la major part de municipis, d'accés a les xarxes de banda ampla d'alta velocitat (fibra òptica) suposa un fre i dificulta el desenvolupament del territori.
- Dificultats per obtenir permisos (drets) per plantar vinya (regulació del conreu).
- Augment de les temperatures extremes com a conseqüència del canvi climàtic.

- Reducció dels ajuts europeus per subvencionar produccions agràries.
- Augment de l'abandonament de terres destinades als conreus.
- Interès del turista estranger pel turisme de sol i platja. Un fre a la desestacionalització de la demanda en un sector bàsicament femení a la comarca. Manca oferta de més serveis.
- Precarització del sector serveis.
- Baixa taxa de natalitat
- Desaparició progressiva de serveis comercials, industrials... bàsics als municipis, que afecten especialment a la dona.
- Manca d'ofertes de treball per a dones provocant en molts casos un èxode familiar
- Poca presència femenina en els equips de decisió de les empreses.

7.1.4. Oportunitats

- ✓ Reconeixement i valoració de productes pertanyents a Denominacions d'Origen per part dels consumidors, noves oportunitats de negoci per a dones.
- ✓ Incentius de les administracions públiques pel foment de l'emprenedoria i la competitivitat empresarial i especialment la femenina.
- ✓ Proximitat a la Costa Daurada, i ciutats com Lleida, Reus i Tarragona possibilita la cerca de llocs de treball i el retorn a la llar entre joves.
- ✓ Declaració de les Terres de l'Ebre com a Reserva de la Biosfera, per part de la UNESCO. Beneficia sector serveis amb més presència femenina.
- ✓ Creixent interès pel turisme rural, cultural, l'enoturisme i el cicloturisme, amb possibilitat de creació de llocs de treball per a dones.
- ✓ Creixent interès pel turisme de fires i d'esdeveniments territorialitzats.
- ✓ Creixent demanda de serveis per afavorir la qualitat de vida que afavoreixen la incorporació de la mà d'obra femenina al sector laboral
- ✓ Augment de l'oferta formativa a la comarca per millorar la competitivitat empresarial femenina.
- ✓ El creixement de l'indústria agroalimentària, afavoreix la possibilitat d'ocupació de les dones
- ✓ Elevada participació de les dones en el teixit associatiu comarcal
- ✓ Increment de les dones en els òrgans de govern local

7.2. Eixos. Línies d'actuació

Eix 1: Establir les polítiques de dones com a eix transversal en les accions de govern

Eix 2: Sensibilització per a transformar estructures i models androcèntrics

Eix 3: Dinamització de les associacions de Dones de la comarca

Eix 4: Foment de l'emprenedoria femenina

Eix 5: Intervenció integrada contra la violència masclista

Eix 1. Establir les polítiques de dones com a eix transversal en les accions de govern

1.1. Necessitat detectada

S'ha detectat que hi ha desconeixement per part d'un segment de la població del Pla de Polítiques de dones del Consell Comarcal. El Pla ha de ser el document que ha de fer visible les necessitats i potencialitats de totes les dones de la Comarca, per tal de contribuir tant en el seu empoderament com en la millora de la seva qualitat de vida.

Objectiu: Donar a conèixer el II Pla de polítiques de dones de la Terra Alta.

Actuació: Fer difusió del Pla al personal i càrrecs electes del Consell Comarcal de la Terra Alta (CCTA) i externament als ajuntaments i especialment els adherits al primer Pla, a la ciutadania i a les associacions de dones de la comarca.

Àrea responsable: Servei d'informació i atenció a les dones de la Terra Alta (SIAD).

Agents implicats: Totes les àrees del CCTA, ajuntaments i associacions de dones.

Indicadors d'avaluació:

- Valoració d'accions del pla de difusió.
- Nombre de mesures de comunicació realitzades.
- Nombre d'Associacions assistents a la presentació.
- Nombre de notícies generades
- nombre de notícies generades a revistes locals.

1.2. Necessitat detectada

Hi ha municipis de la Comarca, que per nombre de població tenen més dificultats per elaborar el seu propi Pla. Des del Consell Comarcal es pot donar suport a l'ajuntament que ho necessiti tant en la fase de detecció de necessitats de les dones com en la fase d'elaboració del Pla.

Objectiu: Detectar necessitats i mancances dels ajuntaments per a l'elaboració dels plans de Polítiques de Dones municipals.

Actuació: Identificar necessitats i donar suport als ajuntaments en aplicació de metodologies per a la redacció dels plans de polítiques de dones municipals.

Àrea responsable: SIAD

Agents Implicats: Totes les àrees del Consell Comarcal, ajuntaments i associacions de dones.

Indicadors d'avaluació:

- Nombre d'ajuntaments interessats
- Nombre d'entitats locals participants
- Nombre de necessitats detectades
- Nombre de plans realitzats
- Accions de comunicació realitzades

1.3. Necessitat detectada

Hi ha municipis de la Comarca, que pel nombre reduït de població i de recursos humans, tenen dificultats per elaborar el seu propi Pla. Previ anàlisi del Pla de polítiques de dones del Consell Comarcal, l'ajuntament que ho desitgi pot sol·licitar l'adhesió al mateix.

Objectiu: Adhesions dels ajuntaments al Pla de polítiques de dones de la Terra Alta.

Actuació: Fomentar l'adhesió al Pla Comarcal dels ajuntaments que no tinguin Pla de polítiques de dones municipal.

Àrea responsable: SIAD

Agents implicats: Ajuntaments

Indicadors d'avaluació:

- Nombre de reunions amb ajuntaments que no disposin de Pla i es vulguin adherir.
- Nombre de reunions amb ajuntaments que es van adherir al primer pla.
- Nombre d'ajuntaments adherits a aquest segon pla.
- Accions de comunicació.
 - Objectiu: Formar al personal, càrrecs electes dels diferents Ens locals de la comarca
 - Objectiu: Formar al personal, càrrecs electes de les diferents entitats locals de la comarca

1.4. Necessitat detectada

Existeix tant desconeixement, com necessitat de que el personal al servei del Consell Comarcal i dels Ajuntaments, i els seus càrrecs electes prenguin consciència de la importància d'aplicar les seves polítiques amb perspectiva de gènere.

Objectiu: Formar al personal, càrrecs electes dels ajuntaments i Consell Comarcal.

Actuació: Organitzar sessions formatives específiques en polítiques de gènere.

Àrea responsable: SIAD.

Agents implicats: Totes les àrees del CCTA, càrrecs electes, Ajuntaments

Indicadors d'avaluació:

- Nombre d'accions formatives realitzades.
- Nombre de persones assistents a les sessions.
- Accions de difusió de les sessions formatives.

1.5. Necessitat detectada

Cap dels ajuntaments de la Comarca disposa de Pla d'Igualtat, és necessari que aquests elaborin el seu propi Pla, tant per la importància que té a l'hora d'aplicar les seves polítiques amb perspectiva de gènere com per l'efecte demostratiu que genera entre la ciutadania.

Objectiu: Fomentar la realització de Plans d'Igualtat a ajuntaments.

Actuació: Organitzar sessions formatives per a càrrecs electes i personal dels ajuntaments, per tal de sensibilitzar-los en la necessitat de que cada ajuntament disposi de Pla d'Igualtat.

Àrea responsable: SIAD

Agents implicats: Totes les àrees del CCTA, càrrecs electes i personal dels Ajuntaments.

Indicadors d'avaluació:

- Nombre de sessions organitzades.
- Nombre de persones assistents
- Accions de difusió de les sessions formatives.
- Nombre de Plans realitzats.

1.6. Necessitat detectada

Els ajuntaments de la Comarca, amb reduït nombre de personal, poden tenir dificultat l'hora d'elaborar el seu propi Pla. Des del Consell Comarcal es pot donar suport als ajuntaments per a la seva elaboració.

Objectiu: Donar suport als ajuntaments per a l'elaboració dels Plans d'Igualtat.

Actuació: Detectar mancances i donar suport als ajuntaments per redactar els plans d'igualtat.

Àrea responsable: SIAD.

Agents Implicats: Totes les àrees del Consell Comarcal, ajuntaments i organismes dependents i col·laboradors.

Indicadors d'avaluació:

- Nombre d'ajuntaments interessats
- Nombre d'organismes dependents i col·laboradors
- Participants
- Nombre de mancances detectades
- Nombre de plans realitzats
- Accions de comunicació realitzades

1.7. Necessitat detectada

Disposar de regidories pròpies o afegir la denominació en regidories complementaries, per tal de donar a conèixer moltes de les actuacions que es fan en perspectiva de gènere però que no es visibilitzen des de la població. Cal sensibilitzar la ciutadania, començant pels propis ajuntaments.

Objectiu: Incloure la denominació i les polítiques de gènere en el cartipàs municipal.

Actuació: Sensibilitzar als ajuntaments de la comarca per a crear o incloure les Polítiques de Gènere en una nova regidoria o una d'existent.

Àrea responsable: SIAD.

Agents implicats: Responsable de polítiques de Dones del CCTA, càrrecs electes dels ajuntaments i associacions de dones de la Comarca i ciutadania.

Indicadors d'avaluació:

- Nombre de reunions realitzades amb els ajuntaments
- Nombre d'associacions impulsores de l'actuació
- Nombre de regidories creades
- Nombre de regidories existents
- Pla d'actuació de les regidories

1.8. Necessitat detectada

Es detecten mancances a l'hora de l'ús d'un llenguatge no sexista en la documentació que es genera tant per part del Consell Comarcal com per part dels ajuntaments.

Objectiu: Promoure l'ús de llenguatge no sexista ni androcèntric.

Actuació: Realització d'accions per un ús del llenguatge no sexista ni androcèntric per totes les àrees del CCTA i ajuntaments.

Àrea Responsable: SIAD.

Agents implicats: personal de totes les àrees del CCTA, els ajuntaments i Consorci per a la Normalització Lingüística.

Indicadors d'Avaluació:

- Nombre de sessions organitzades
- Nombre de persones assistents
- Accions de difusió de les sessions formatives

1.9. Necessitat detectada

Cal impulsar el treball de les Comissions d'Igualtat i Transversalització de gènere existents, per tal de continuar vetllant pel compliment del Pla d'Igualtat i promovent accions pel foment de la transversalització de gènere.

Objectiu: Funcionament de la Comissió d'Igualtat i la Comissió de Transversalització de gènere del CCTA.

Actuació: Augmentar les sessions de treball de les Comissions, per impulsar accions per la Igualtat i la Transversalització.

Àrea responsable: SIAD

Agents implicats: Comissió d'Igualtat i la Comissió de Transversalització de gènere del CCTA, personal de totes les àrees del CCTA i càrrecs electes.

Indicadors d'avaluació:

- Nombre de reunions realitzades
- Nombre d'accions proposades
- Nombre d'accions de difusió realitzades

1.10. Necessitat detectada

Consolidar el SIAD com un servei de referència per a les dones de la Comarca, amb la finalitat de detectar les seves necessitats i contribuir així, al seu benestar.

Objectiu: Difondre el servei d'informació i atenció a les dones.

Actuació: Realitzar accions per donar a conèixer el SIAD entre la població comarcal.

Àrea responsable: SIAD.

Agents implicats: Personal de totes les àrees del CCTA i càrrecs electes.

Indicadors d'avaluació:

- Nombre d'accions realitzades
- Nombre de persones ateses
- Nombre d'atencions efectuades
- Nombre d'accions de comunicació realitzades

Eix 2. Sensibilització per a transformar estructures i models androcèntrics

2.1. Necessitat detectada

Des de l'escolarització dels nens/es és detecta la necessitat d'educar per eliminar prejudicis de gènere. Coincidència de necessitat detectada amb el professorat de primària i secundària.

Objectiu: Contribuir a eliminar estereotips culturals de gènere.

2.1.1. Actuació: Realització de tallers a les escoles de primària per sensibilitzar nens/es en gènere i no discriminació.

Àrea responsable: SIAD

Agents implicats: Àrea d'ensenyament, àrea de Joventut i de cultura del CCTA, escoles i ajuntaments

Indicadors d'avaluació:

- Nombre de tallers realitzats
- Nombre de nens/es participants
- Nombre d'accions de comunicació realitzades
- Implicació personal docent
- Valoració personal docent

2.1.2. Actuació: Realització de tallers a l'alumnat dels Centres d'ensenyament secundari per sensibilitzar nois/ies en gènere, no discriminació, igualtat i prevenció de la violència masclista.

Àrea responsable: SIAD.

Agents implicats: Àrea d'ensenyament, àrea de Joventut del CCTA, centres d'ensenyament secundari, l'ICD i el Departament d'Ensenyament de la Generalitat.

Indicadors d'avaluació:

- Nombre de tallers realitzats
- Nombre de nois/ies participants
- Nombre d'accions de comunicació realitzades
- Implicació personal docent
- Valoració personal docent

2.1.3. Actuació: Commemoració 8 de març Dia Internacional de les Dones.

Àrea responsable: SIAD.

Agents implicats: Àrea de Serveis Socials del CCTA, àrea de Joventut del CCTA, ajuntaments, associacions de dones i ciutadania.

Indicadors d'avaluació:

- Nombre d'accions realitzades
- Nombre de persones participants
- Nombre d'accions de comunicació realitzades
- Associacions participants

2.2. Necessitat detectada

Visibilitzar i fer un reconeixement de les aportacions de les dones a la nostra societat.

Objectiu: Fer visibles els diferents papers/aportacions de les Dones a la societat.

Actuació: Fomentar l'increment de noms des dones a nous carrers, sensibilitzant als ajuntaments de la Comarca.

Àrea responsable: SIAD.

Agents implicats: Ajuntaments i ciutadania.

Indicadors d'avaluació:

- Nombre de nous carrers amb nom de dones
- Nombre d'accions de comunicació realitzades

2.3. Necessitat detectada

Visibilitzar i fer un reconeixement de les aportacions de les dones de la Terra Alta a la nostra societat.

Objectiu: Visibilitzar la dona terraltina i la implicació en el territori.

Actuació: Col·laborar amb el projecte "Terraltines, el rostre femení de la Terra Alta", liderat per les associacions de dones de la comarca.

Àrea responsable: SIAD.

Agents implicats: Associacions de Dones, ajuntaments i ciutadania

Indicadors d'avaluació:

- Nombre d'associacions participants
- Nombre d'Ajuntaments col·laboradors
- Nombre d'imatges realitzades
- Nombre d'imatges escollides
- Nombre de textos i descripcions realitzades
- Nombre d'accions de comunicació realitzades

2.4. Necessitat detectada

Baixa participació de les dones d'origen cultural divers a les associacions del territori.

Objectiu: Fomentar la participació de les dones d'origen divers en associacions i accions per la igualtat.

Actuació: Sensibilitzar, animar i integrar les dones d'origen divers a participar en la vida social de la Comarca.

Àrea responsable: SIAD

Agents implicats: Àrea de Serveis Socials del CCTA, associacions de Dones, ajuntaments i ciutadania.

Indicadors d'avaluació:

- Nombre d'accions de sensibilització realitzades
- Nombre d'accions de comunicació realitzades
- Nombre de dones d'origen divers que participen en Associacions
- Nombre d'accions impulsades amb dones d'origen divers

2.5. Necessitat detectada

Promoure i garantir l'ús no sexista del llenguatge, començant per les nostres institucions. S'ha detectat mancança en l'ús del llenguatge no sexista en comunicacions i publicacions.

Objectiu: Vetllar per a que les comunicacions, documents i llenguatge tingui caràcter igualitari i no discriminatori.

Actuació: Sensibilitzar el personal i càrrecs electes per tal que no es generin comunicacions, documents o imatges que afectin la igualtat, mitjançant accions de formació i revisió de documents si s'escau.

Àrea responsable: SIAD.

Agents implicats: Responsable de CNL, àrees de treball del CCTA i càrrecs electes.

Indicadors d'avaluació:

- Nombre d'accions de sensibilització realitzades
- Nombre d'accions de comunicació realitzades
- Nombre de documents revisats

2.6. Necessitat detectada

Promoure mitjançant el suport a publicacions, estudis realitzats per dones de la Comarca, per tal de donar a conèixer les seves capacitats a la societat en general.

Objectiu: Donar visibilitat als treballs, estudis, publicacions realitzats per dones.

Actuació: Donar suport i prioritzar les publicacions, treballs realitzats per les dones de la comarca.

Àrea responsable: SIAD.

Agents implicats: Àrea de Cultura del CCTA.

Indicadors d'avaluació:

- Nombre de publicacions presentades
- Priorització de les creacions per part de les dones
- Publicacions auxiliades i/o editades
- Nombre d'accions de comunicació realitzades.

Eix 3. Dinamització de les associacions de Dones de la comarca

3.1. Necessitat detectada

Manquen les aportacions de les dones de Caseres mitjançant l'associacionisme, mecanisme per detectar necessitats i promoure activitats a nivell d'Associacionisme comarcal.

Objectiu: Fomentar la creació d'una Associació de Dones a Caseres.

Actuació: Donar suport i assessorament per la creació de l'associació de Dones de Caseres, únic municipi que no en disposa.

Àrea responsable: SIAD.

Agents implicats: Associacions de Dones, ajuntaments i ciutadania.

Indicadors d'avaluació:

- Assoliment de l'acció
- Nombre de Dones que creen l'associació
- Accions proposades per l'associació

3.2. Necessitat detectada

Hi ha associacions que tot i oferir diversitat d'activitats i ser actives, presenten una gran problemàtica a l'hora del relleu per liderar el grup.

Objectiu: Detectar necessitats de les Dones i les seves Associacions.

Actuació: Realització de reunions periòdiques amb les associacions de Dones per detecció de necessitats i suport davant possibles amenaces d'inactivitat.

Àrea responsable: SIAD.

Agents implicats: Associacions de Dones.

Indicadors d'avaluació:

- Nombre de reunions realitzades
- Nombre de dones participants
- Nombre de necessitats detectades
- Accions proposades

3.3. Necessitat detectada

Mancança per part d'algunes Associacions de dones de realització d'activitats destinades a promoure la igualtat i la no discriminació.

Objectiu: Suport a la implementació d'accions proposades per les associacions de dones.

Actuació: Donar suport, assessorar i executar, si s'escau accions proposades per les associacions de dones que tinguin per objectiu la igualtat i la no discriminació, així com la visibilitat i l'empoderament de les dones.

Àrea responsable: SIAD.

Agents implicats: Associacions de dones, ajuntaments, l'ICD, àrees de Joventut i de Serveis Socials del CCTA i ciutadania.

Indicadors d'avaluació:

- Accions proposades
- Nombre de reunions realitzades
- Nombre de dones participants
- Comunicació de les accions

3.4. Necessitat detectada

Promoure el treball en xarxa, espais d'intercanvi i de reflexió per a dones, per tal de garantir la continuïtat de les mateixes Associacions mitjançant l'intercanvi d'experiències.

Objectiu: Fomentar treball en xarxa de les Associacions de Dones.

Actuació: Realitzar reunions periòdiques, espais de trobades de les dones per a fomentar intercanvi d'experiències.

Àrea responsable: SIAD.

Agents implicats: Associacions de Dones, ajuntaments, ICD, àrea de Joventut del CCTA i àrea de serveis Socials del CCTA.

Indicadors d'avaluació:

- Nombre de reunions o trobades realitzades
- Nombre de dones participants
- Nombre d'experiències aportades
- Comunicació de les accions

- Accions innovadores de treball en xarxa
- Mitjans TIC usats

3.5. Necessitat detectada

Baixa participació de les dones joves de la comarca en les associacions de dones del territori.

Objectiu: Impuls a la incorporació de dones joves en les Associacions.

Actuació: Realitzar accions de sensibilització entre les associacions de dones, joves i ciutadania per tal de que realitzin accions d'interès per a dones joves, i així aconseguir la seva implicació i participació en els projectes a realitzar.

Àrea responsable: SIAD.

Agents implicats: Associacions de Dones, àrea de Joventut i de Serveis Socials del CCTA, ajuntaments, ICD, Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, Departament de Joventut de la Generalitat de Catalunya i associacions locals i comarcals.

Indicadors d'avaluació:

- Nombre d'accions realitzades
- Agents implicats
- Projectes conjunts realitzats
- Nombre de dones incorporades/dones joves
- Accions de comunicació

3.6. Necessitat detectada

Promoure la comunicació permanent, ràpida i eficaç entre les dones per tal de compartir i avaluar experiències. Organitzar accions conjuntes i donar publicitat a les activitats que promouen Associacions de dones i Ajuntaments.

Objectiu: Fomentar activament la comunicació entre les dones de la comarca.

Actuació: Facilitar a les dones espais de comunicació amb les entitats locals per formular propostes. Nous canals de comunicació mitjançant les TIC.

Àrea responsable: SIAD.

Agents implicats: Associacions de Dones, àrees del CCTA, especialment Joventut del CCTA i àrea de Serveis Socials del CCTA, ajuntaments i associacions de la Comarca.

Indicadors d'avaluació:

- Nombre d'accions proposades
- Nombre de reunions realitzades
- Incorporació de les propostes
- Agents implicats
- Projectes conjunts realitzats
- Accions de comunicació

3.7. Necessitat detectada

Mancança d'accions formatives que potenciïn el benestar l'autoconeixement i l'empoderament de les dones.

Objectiu: Proporcionar eines per l'apoderament de les Dones.

Actuació: Realització de tallers d'autoconeixement, benestar emocional que potencien el creixement personal de les dones.

Àrea responsable: SIAD.

Agents implicats: àrea de Joventut del CCTA i àrea de Serveis Socials del CCTA, Associacions de dones. ajuntaments, associacions de la Comarca i ciutadania

Indicadors d'avaluació:

- Nombre d'accions proposades
- Nombre de reunions realitzades

- Incorporació de les propostes
- Agents implicats
- Projectes conjunts realitzats
- Accions de comunicació

3.8. Necessitat detectada

Desconeixement per part de les dones de la Comarca del seu rol pel que fa als seus drets des de la vessant jurídica.

Objectiu: Empoderar les dones mitjançant el coneixements dels seus drets.

Actuació: Realització de sessions formatives de caràcter jurídic per aprofundir en els drets i deures de les persones i en especial de les Dones.

Àrea responsable: SIAD

Agents implicats: Associacions de Dones, ajuntaments, associacions de la Comarca, ciutadania. àrea de Joventut del CCTA i àrea de Serveis Socials del CCTA.

Indicadors d'avaluació:

- Nombre de sessions realitzades
- Nombre de persones assistents
- Nombre de dones assistents
- Agents implicats
- Accions de comunicació

3.9. Necessitat detectada

Mantenir i dinamitzar mecanismes per impulsar i reforçar el treball en xarxa entre les dones.

Objectiu: Treball en xarxa amb les associacions de dones.

Actuació: Continuar l'ús de whatsapp i eines telemàtiques per a fomentar treball en xarxa amb les Associacions de dones.

Àrea responsable: SIAD.

Agents implicats: Àrea TIC del CCTA i associacions de dones.

Indicadors d'avaluació:

- Nombre d'Associacions implicades
- Nombre de comunicacions anual
- Nombre de projectes col·laboratius creats mitjançant l'ús de whatsapp i eines telemàtiques
- Accions de comunicació

Eix 4. Foment de l'emprenedoria femenina

4.1. Necessitat detectada

Proporcionar eines d'empoderament a les dones per enfortir l'esperit emprenedor, i de lideratge.

Objectiu: Fomentar l'esperit emprenedor de les dones.

Actuació: Realització de sessions formatives per l'empoderament de les dones, amb l'objectiu de crear empresa, participar en òrgans de decisió de les empreses, impuls a projectes innovadors creats per dones.

Àrea responsable: SIAD.

Agents implicats: Associacions de Dones, ajuntaments, associacions de la Comarca, ciutadania, àrea de Joventut del CCTA, Terra Alta més i àrea de Serveis Socials del CCTA.

Indicadors d'avaluació:

- Nombre de sessions realitzades
- Nombre de persones assistents
- Nombre de dones assistents
- Agents implicats
- Accions de comunicació

4.2. Necessitat detectada

Donar suport en la primera fase de la idea de negoci que plantegen les dones, proporcionar informació sobre noves oportunitats de negoci que ofereix el territori, amb l'aprofitament dels recursos endògens que disposa la Comarca.

Objectiu: Informar, assessorar i orientar a les dones per a crear la seva empresa. Aprofitar recursos del territori per a convertir-los en noves oportunitats de negoci per a dones.

Actuació: Realització de sessions individuals o grupals per orientar les dones en noves oportunitats de negoci, atenent a recursos endògens, les seves habilitats i capacitats personals.

Àrea responsable: SIAD.

Agents implicats: Àrea d'Empresa, associacions de dones, ajuntaments, associacions de la Comarca, ciutadania, àrea de Joventut i de Serveis Socials del CCTA.

Indicadors d'avaluació:

- Nombre de sessions realitzades
- Nombre de persones assistents
- Nombre de dones ateses individual i grupalment
- Agents implicats
- Accions de comunicació

4.3. Necessitat detectada

Acompanyar les dones en totes les fases existents pel desenvolupament de la seva idea de negoci i creació d'empresa. Realitzar seguiment i assessorament fins la fase de consolidació, després de 3 anys de creació de la nova empresa.

Objectiu: Assessorament integral a les dones per l'autocupació, seguiment fins 3 anys des de la seva creació.

Actuació: Realització de sessions individuals per assessorar les dones en tots els tràmits, recerca d'ajuts, acompanyament al finançament i seguiment de l'empresa creada.

Àrea responsable: SIAD.

Agents implicats: Associacions de Dones, àrea d'Empresa, personal del projecte Treball a les 7 comarques "Terra Alta Més", ajuntaments, associacions de la Comarca, ciutadania i àrea de Joventut del CCTA i àrea de Serveis Socials del CCTA, departaments de la Generalitat atenent tipologia de negoci proposat, Ateneu cooperatiu de les Terres de l'Ebre, CIS.

Indicadors d'avaluació:

- Nombre de sessions realitzades
- Nombre de dones assessorades
- Nombre de dones assessorades respecte a projectes d'autocupació impulsats per homes
- Persones assistents
- Agents implicats
- Accions de comunicació

4.4. Necessitat detectada

Mancaça d'accions formatives subvencionades adreçades a persones emprenedores i empreses on es donen a conèixer diferents recursos per poder crear i/o consolidar la seva idea de negoci, així com millorar la seva competitivitat.

Objectiu: Facilitar l'accés a les sessions formatives per crear o fer competitives les empreses creades per dones.

Actuació: Adaptar els horaris de realització de les sessions formatives a les necessitats de les Dones.

Àrea responsable: SIAD.

Agents implicats: Totes les Àrees del CCTA, Associacions de Dones, ajuntaments, associacions de la Comarca, ciutadania, departaments de la Generalitat atenent a la sessió formativa projectada.

Indicadors d'avaluació:

- Nombre d'accions formatives
- Nombre d'accions realitzades amb horari adaptat
- Nombre de persones participants
- Nombre de dones participants
- Agents implicats
- Accions de comunicació

4.5. Necessitat detectada

Les dones en determinades situacions veuen minvades les seves possibilitats d'accedir a un lloc de treball per incompatibilitat horària treball/vida familiar.

Objectiu: Fomentar l'adaptació d'horaris de les empreses per millorar l'ocupació de les dones.

Actuació: Realitzar accions de sensibilització adreçades a les empreses i entitats generadores d'ocupació per compatibilitzar la vida familiar i laboral.

Àrea responsable: SIAD.

Agents implicats: Totes les àrees del CCTA, Empreses de la comarca, entitats generadores d'ocupació i ajuntaments de la Comarca.

Indicadors d'avaluació:

- Nombre d'accions formatives
- Nombre d'accions realitzades amb horari adaptat
- Nombre de persones participants
- Nombre de dones participants
- Agents implicats

- Accions de comunicació

4.6. Necessitat detectada

Manquen més espais intercanvi d'experiències on es fomenti el treball col·laboratiu, on sorgeixin noves oportunitats de negoci, espais on es puguin generar sinèrgies entre empreses i persones emprenedores.

Objectiu: Fomentar espais d'intercanvi d'experiències.

Actuació: Facilitar a les dones emprenedores i dones empresàries espais de reflexió, d'intercanvi d'experiències i col·laboració per fer viable el projecte de negoci. Posar a disposició espais coworking existents i altres de possible creació amb aquesta finalitat.

Àrea responsable: SIAD.

Agents implicats: Àrea d'Empresa, projecte Treball a les 7 comarques "Terra Alta Més", tota la resta d'àrees del CCTA, ajuntaments i espais coworking.

Indicadors d'avaluació:

- Nombre d'accions d'intercanvi
- Espais de coworking Ajuntaments
- Nombre de projectes col·laboratius

4.7. Necessitat detectada

El Teletreball obre infinitat de possibilitats d'incorporació de les persones i especialment les dones que han de conciliar la vida familiar amb el treball, al món laboral, mitjançant l'autoocupació o la prestació de serveis a altres empreses, per això cal que, tots els municipis de la Terra Alta tinguin accés a xarxes de banda ampla d'alta velocitat (fibra òptica).

Objectiu: Impulsar l'ús de les TIC per fomentar l'autocupacio entre les dones.

Actuació: Realitzar accions des dels ajuntaments i CCTA per millorar les cobertures WIFI, per tal d'oferir noves oportunitats de negoci a les dones. Possibiliten la compatibilització d'horaris laborals i familiars i personals. Foment espai coworking.

Àrea responsable: SIAD.

Agents implicats: Àrea d'Empresa, TIC i projecte Treball a les 7 comarques "Terra Alta Més", tota la resta d'àrees del CCTA, ajuntaments i espais coworking.

Indicadors d'avaluació:

- nombre de dones "coworkers"
- Nombre de projectes creats
- Millora de les connexions i cobertura WI-FI
- Espais de coworking
- Ajuntaments

4.8. Necessitat detectada

Reconèixer i visibilitzar el talent femení de les dones de la comarca. L'efecte demostratiu d'aquest reconeixement, empodera la dona i contribueix a despertar l'esperit emprenedor d'altres dones amb idees de negoci per desenvolupar.

Objectiu: Fomentar la participació de les dones en premis i distincions pels projectes empresarials creats.

Actuació: Continuar amb l'assessorament a les dones en projectes empresarials a participar en la convocatòria de la Diputació de Tarragona "Premis Empren", per tal de reconèixer projectes d'interès impulsats per dones i contribuir a l'empoderament de les dones.

Àrea responsable: SIAD.

Agents implicats: Àrea d'Empresa, TIC i projecte Treball a les 7 comarques "Terra Alta Més", tota la resta d'àrees del CCTA, ajuntaments i espais coworking i àrea d'ocupació de la Diputació de Tarragona.

Indicadors d'avaluació:

- Nombre de projectes creats per dones
- Projectes candidats a reconeixement
- Nombre d'accions d'assessorament
- Projectes premiats
- Accions de comunicació

4.9. Necessitat detectada

Cal fer visible els projectes empresarials liderat per dones, amb l'objectiu de motivar-les per emprendre.

Objectiu: Motivar les dones per impulsar projectes d'emprenedoria.

Actuació: Continuar i potenciar l'espai d'emprenedoria per a dones existent a la web del Consell Comarcal, espai on es poden visualitzar projectes impulsats per dones a la comarca.

Àrea responsable: SIAD.

Agents implicats: Àrea d'Empresa, projecte Treball a les 7 comarques "Terra Alta Més", tota la resta d'àrees del CCTA, ajuntaments i espais coworking.

Indicadors d'avaluació:

- Nombre de projectes creats per dones
- Accions de comunicació

Eix 5. Intervenció integrada contra la violència masclista

5.1. Necessitat detectada

Les dades estadístiques sobre violència masclista arreu de l'estat, demostren que cal emprendre més accions de prevenció i sensibilització entre la societat, contra aquest tipus de violències envers les dones.

Objectiu: Continuar impulsant accions de prevenció contra la violència masclista.

Actuació: Realitzar accions de sensibilització per la prevenció des del SIAD i des de l'equip comarcal de la Terra Alta del circuit de Terres de l'Ebre per a l'abordatge de la violència masclista.

Àrea responsable: SIAD.

Agents implicats: Totes les àrees del CCTA, ajuntaments, ciutadania i associacions de dones.

Indicadors d'avaluació:

- Nombre d'accions realitzades
- Nombre de persones assistents disgregades per sexe
- Accions de comunicació
- Ajuntaments implicats

5.2. Necessitat detectada

Disposar de més recursos educatius per vetllar per la transmissió de valors d'igualtat, respecte i convivència entre infants i joves, en definitiva, lluitar contra la violència masclista.

Objectiu: Continuar i reforçar les accions de sensibilització específiques per a nens/nes i adolescents.

Actuació: realització de tallers de sensibilització a col·lectius joves per a educar per la igualtat i com a conseqüència prevenir la violència masclista entre les persones joves.

Àrea responsable: SIAD.

Agents implicats: Àrea de Joventut, Serveis Socials i Ensenyament del CCTA, tota la resta d'àrees del CCTA, ajuntaments, ciutadania, col·lectiu joves, Departament d'Educació, Departament de Treball, Afers Socials i Famílies de la Generalitat de Catalunya i associacions de la comarca.

Indicadors d'avaluació:

- Nombre de tallers realitzats
- Nombre de persones assistents disgregades per sexe
- Accions de comunicació
- Valoració assistents

5.3. Necessitat detectada

Cercar estratègies per tal que el Servei d'Intervenció Especialitzada (SIE) de les Terres de l'Ebre, ara ubicat a la Comarca del Montsià, sigui un recurs de fàcil accés per a les dones de la Terra Alta.

Objectiu: Crear serveis especialitzats a la Comarca per recuperació de les dones que han sofert violència masclista.

Actuació: Impulsar l'atenció del SIE a la Comarca.

Àrea responsable: SIAD.

Agents implicats: Àrea de Serveis Socials del CCTA, ajuntaments, ICD, Departament de Treball, Afers Socials i Famílies de la Generalitat de Catalunya.

Indicadors d'avaluació:

- Nombre d'hores de permanències
- Nombre de dones ateses
- Nombre d'intervencions a menors

5.4. Necessitat detectada

Enfortir el treball en xarxa entre els i les professionals vinculades per detectar, informar, assessorar i recuperar les dones que han patit alguna situació de violència masclista.

Objectiu: Treballar la col·laboració amb les persones professionals de la Comarca per a la detecció de situacions de violència masclista.

Actuació: Sensibilitzar a les persones professionals de serveis públics existents a la Comarca per detectar situacions de violències i implicar-se en el seu procés d'atenció i recuperació.

Àrea responsable: SIAD.

Agents implicats: Àrea de Serveis Socials i ensenyament del CCTA, ajuntaments, ICD, SIE, departament de Treball, Afers Socials i Famílies, Departament de Salut i Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya.

Indicadors d'avaluació:

- Nombre de reunions realitzades
- Nombre de casos detectats
- Nombre de derivacions a Serveis Socials i/o SIAD
- Nombre de Departaments implicats

5.5. Necessitat detectada

Les dades estadístiques, mostren que la violència masclista continua sent un greu problema de la nostra societat, per això, es necessari continuar treballant per a l'erradicació de la violència masclista. Hi ha que continuar conscienciant la societat de la necessitat de lluitar contra ella.

Objectiu: Realització d'accions de sensibilització per a la població en general.

Actuació: Commemoració del 25 de novembre "Dia internacional contra la violència envers les dones". 8 de març "Dia Internacional de les dones"

Àrea responsable: SIAD.

Agents implicats: Ajuntaments, ICD, associacions de dones, totes les Àrees del CCTA i ciutadania.

Indicadors d'avaluació:

- Nombre d'assistents a les accions de comunicació disgregades per sexe
- Nombre de reunions realitzades
- Nombre de propostes d'accions
- Resultats, conclusions
- Accions de comunicació realitzades

5.6. Necessitat detectada

Treball multidisciplinari per lluitar contra la violència masclista amb totes les entitats implicades a les Terres de l'Ebre.

Objectiu: Continuar cooperant per eradicar la violència masclista a nivell intercomarcal.

Actuació: Continuar participant en el circuit d'abordatge contra la violència masclista a les TTEE.

Àrea responsable: SIAD.

Agents implicats: Àrea de Serveis Socials del CCTA, membres de les diferents meses i equips que contempla el circuit, ajuntaments i l'ICD.

Indicadors d'avaluació:

- Nombre de reunions celebrades
- Accions proposades
- Accions executades
- Nombre de casos avaluats
- Accions de comunicació

5.7. Necessitat detectada

La desinformació que pateixen les dones dels recursos existents per a dones en situació de violència masclista, que perjudica els processos per la seva erradicació.

Objectiu: Informar les dones de recursos existents per lluitar contra la violència masclista.

Actuació: Editar material gràfic per a distribuir entre la població en general per a posar en coneixement de les dones els recursos disponibles.

Àrea responsable: SIAD,

Agents implicats: Àrea de Serveis Socials i de Joventut del CCTA, ajuntaments, associacions de dones, associacions amb objectius de suport i acompanyament a la Criança i serveis professionals existents a la comarca dels diferents departaments de la Generalitat de Catalunya.

Indicadors d'avaluació:

- Nombre de reunions celebrades
- Accions proposades
- accions executades
- Nombre de casos avaluats
- Accions de comunicació.

5.8. Necessitat detectada

Realització de més processos participatius per detectar necessitats que contribueixin a millorar el benestar, la salut i la qualitat de vida de les dones de la comarca.

Objectiu: Detecció i suport de necessitats de les dones en qüestions de salut física, mental i autoestima personal.

Actuació: Realitzar inventari de necessitats de les dones pel que fa a serveis de salut física i mental.

Àrea responsable: SIAD.

Agents implicats: Àrea de Serveis Socials del CCTA, tota la resta de les àrees del CCTA, ajuntaments, associacions comarcals i municipals.

Indicadors d'avaluació:

- Nombre de necessitats detectades
- Nombre d'associacions participants
- Necessitats segregades per sectors: física i mental
- Reunions realitzades
- Accions de comunicació

8. MECANISMES D'AVALUACIÓ

El Pla Comarcal de Polítiques de Dones de la Terra Alta contempla en l'apartat d'Eixos i Línies d'actuació els Indicadors d'avaluació per a cada una de les actuacions proposades, així com les Àrees Responsables i els Agents implicats.

Els indicadors d'avaluació es basen generalment en el:

- Nombre de participants en les accions
- Nombre d'entitats i altres ens participants
- Entitats adherides
- Accions formatives i de sensibilització
- Accions de difusió realitzades

I altres de caràcter més específic per projectes concrets, com pot ser l'assoliment de l'única Associació de dones que manca per crear a la Comarca, o el nombre d'imatges realitzades de dones en el projecte "Terraltines", entre d'altres.

L'aprovació del Pla es realitzarà mitjançant l'òrgan competent que en aquest cas és el Ple del Consell Comarcal. La redacció del Pla ha comptat amb l'anàlisi d'actuacions d'altres Àrees, especialment la de Serveis Socials i Joventut, que en moltes de les accions proposades seran responsables o implicats. Juntament amb la resta d'Àrees del Consell Comarcal es procedirà a avaluar resultats obtinguts, mitjançant la Comissió d'Igualtat del Consell Comarcal on han d'estar representades totes les àrees com un dels mecanismes avaluadors.

Per part de les Associacions de Dones de la Comarca, anualment es realitza avaluació global de tots els resultats de les accions realitzades l'any anterior i planificació del vigent. Al llarg de l'any es realitzen altres reunions amb les associacions per accions compartides, en les que s'avaluen resultats concrets de l'actuació executada.

La memòria de les accions realitzades anualment es posarà a disposició dels Ajuntaments adherits, i la seva difusió es realitzarà mitjançant la web: www.terra-alta.cat

El Pla una vegada aprovat, es donarà a conèixer tal com es descriu en l'apartat de difusió del Pla, i especialment als Ajuntaments per si s'escau, procedeixin a adherir-se.

9. DIFUSIÓ DEL PLA

9.1. Introducció

El Pla de Comunicació s'articula com un instrument que ha de permetre a la ciutadania donar visibilitat a les actuacions realitzades en base a aquest pla dins de la comarca de la Terra Alta. Resulta del tot necessari fer difusió de les diferents actuacions i estratègies que s'hi contemplen per tal d'obtenir una major consciència per part dels ciutadans envers les polítiques per afavorir la igualtat entre homes i dones.

Amb tot, el propòsit de les mesures i actuacions del pla de difusió s'han d'estructurar en base a generar suficients accions de comunicació adreçades a ampliar el coneixement de les actuacions dutes a terme en el desenvolupament d'aquest pla. És per això que caldrà implementar un seguit d'accions de comunicació per tal de promoure i publicitar, davant el públic en general, l'activitat realitzada en base a l'execució del pla de polítiques de dones a la Terra Alta.

9.2. Objectius

Els objectius a assolir amb el desenvolupament del següent pla han d'anar encaminats a:

- ✓ Donar a conèixer el pla entre la població comarcal, especialment entre el públic femení.
- ✓ Aconseguir una àmplia repercussió de les actuacions realitzades entre la població de la Terra Alta.

- ✓ Generar canals de promoció i difusió de les actuacions.
- ✓ Aconseguir notorietat i presència en la societat.

9.3. Contingut

El contingut del pla de comunicació s'estructura en base a una **anàlisi inicial** en la que cal tenir en compte els següents elements:

- a) Quin és el públic objectiu;
- b) Quins són els missatges que es pretenen fer arribar.

a) Públic objectiu:

En el marc d'aquest projecte el públic objectiu és la població de la Terra Alta, especialment el sector femení, per arribar a aquest públic femení és imprescindible donar a conèixer inicialment el Pla de polítiques de Dones als Ajuntaments de la Terra Alta i especialment als adherits al mateix: Caseres, Corbera d'Ebre, El Pinell de Brai, La Pobla de Massaluca i Vilalba dels Arcs.

Igualment al teixit associatiu de la Comarca i especialment a les 11 Associacions de dones existents.

b) Missatge:

Les actuacions de difusió d'aquest pla de comunicació adreçades al públic en general hauran de contenir missatges clars, amb continguts informatius d'acord amb les pautes utilitzades pels mitjans de difusió seleccionats.

Un cop realitzada aquesta anàlisi inicial caldrà abordar una etapa de planificació. La planificació del pla de comunicació a seguir pel projecte estarà basada en donar resposta als següents aspectes:

a) Què volem comunicar.

En aquest aspecte es generaran accions de difusió relacionades amb el desenvolupament del programa.

b) Quan volem comunicar.

Els temps en que s'establiran les accions de comunicació a efectuar, vindran marcades pel propi desenvolupament de les activitats.

Un cop definits aquests aspectes serà el moment de passar a l'**execució** del pla de difusió. Per això es tindran en compte els diferents canals de comunicació que pot utilitzar el Consell comarcal.

Canals de comunicació:

1. Mitjans de comunicació:

En aquest aspecte aquest pla de comunicació distingirà el següent:

1.1. Mitjans de comunicació massius (premsa, ràdio, televisió).

S'utilitzaran per fer arribar els missatges a la població en general. Per tal de tenir accés a aquests mitjans s'establiran contactes amb grups de comunicació per garantir la presència de peces informatives relatives al desenvolupament de les actuacions incloses al pla.

1.2. Mitjans de comunicació locals (revistes i ràdios locals).

S'establiran els acords necessaris amb els editors de revistes locals i gestors de les emissores municipals per tal garantir també que periòdicament s'informi de l'estat d'execució del pla.,

Per aconseguir una presència notable en aquests mitjans es generaran els següents continguts:

- Notes de premsa sobre el desenvolupament del pla de polítiques de dones
- Entrevistes en mitjans audiovisuals (televisió i ràdio) si s'escau

- Convocatòria de rodes de premsa per comunicar aquells aspectes considerats més rellevants;

2. Ús de les noves tecnologies:

Aquests canal ha de ser el que reculli de forma més específica el dia a dia del projecte, donat que ha de suposar una gestió molt més directa per part de l'ens gestor del programa operatiu. En aquest sentit es preveu utilitzar les eines on-line i les xarxes socials més adients que es gestionen des del Consell Comarcal per a donar informació d'interès que afectin al desenvolupament d'aquest pla.

El SIAD utilitza com a eina específica de difusió un perfil a facebook: SIAD TERRA ALTA, i disposa d'un espai específic a la web del Consell Comarcal.

Com a eina per impulsar el treball en xarxa el whatsapp: Dones de la Terra Alta

El Pla redactat es publicitarà igualment mitjançant la web del Consell Comarcal: www.terra-alta.cat

10. BIBLIOGRAFIA

- Generalitat de Catalunya. *"Protocol per a l'abordatge de la violència masclista a les Terres de l'Ebre"*
- IDESCAT. Institut de Estadística de Catalunya. Generalitat de Catalunya. *"Elaboracions pròpies a partir de dades d'IDESCAT"*.
- Observatori del Treball i Model Productiu del departament de Treball de la Generalitat de Catalunya. *"Població ocupada i taxa d'atur"*.
- Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació. *"Explotacions ramaderes i capacitat per grup"*.
- Mapa Urbanístic de Catalunya. *"Sòl industrial sobre la superfície del municipi i sòl per activitat econòmica"*.
- Hipermapa. "Departament de Territori i Sostenibilitat. *Xarxa viària, la intensitat mitja diària i xarxa ferroviària"*.
- RENFE. *"Freqüència d'horaris de pas de ferrocarril per l'estació Faió-La Pobla de Massaluca"*.
- HIFE. *"Línies d'autobús"*.
- Hispano Igualadina. *"Línies d'autobús"*.
- Ajuntaments de la comarca. *"Web oficials"*.
- Consell Comarcal de la Terra Alta. 1r. *"Pla Comarcal de polítiques de dones de la Terra Alta"*.
- Consell Comarcal de la Terra Alta. *"Pla d'Igualtat d'oportunitats entre els homes i les dones del Consell Comarcal de la Terra Alta"*.
- Generalitat de Catalunya. *"Pla estratègic de polítiques d'igualtat de gènere del Govern de la Generalitat de Catalunya. 2019-2022"*.